

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění

Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MECENÁŠTVÍ KULTURY V REGIONECH

Dominik Sosnovec

Vedoucí práce: MgA. David Mírek, Ph.D.

Oponent práce: MgA. Martin Hudeček

Datum obhajoby: 9.-10. září 2021

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2021

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

THEATRE FACULTY

Performing Arts

Arts Management

BACHELOR THESIS

CULTURAL PHILANTHROPY IN REGIONS

Dominik Sosnovec

Supervisor: MgA. David Mírek, Ph.D.

Examiner: MgA. Martin Hudeček

Dissertation defense: 9-10 September 2021

Degree granted: BcA.

Prague, 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

MECENÁŠTVÍ KULTURY V REGIONECH

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Práce si bere za cíl zjistit, jakým způsobem funguje mecenášství v kulturní sféře regionů ČR. Konkrétně jde o věci jako způsob financování jednotlivých organizací, motivaci samotných mecenášů, jejich styl plánování a vztah k regionu, reakce místních obyvatel a politiků a způsob obsazování nových pracovních míst.

V první části práce je teoreticky rozebírán pojem mecenášství, nastíněn český a evropský kontext a motivaci vedoucí ke konkrétním činům. Zohledňuje se současná situace na poli mecenášství a fundraisingu pomocí dat a příklad z praxe. Pro úplnost je popsán kulturní kontext regionů ČR.

V praktické části přichází zohlednění teoretických poznatků a jejich užití ve třech kapitolách. Každá je zaměřena na jednoho z mecenášů působících v různých regionech České republiky. Kvalitativní výzkum založený na rozhovorech s mecenáši je doplněn o souvislosti jednotlivých regionů a další informace. Každá z kapitol má stejné podkapitoly, umožňující srovnání názorů, přístupů i myšlenek jednotlivých osob.

Na konci práci dochází k zodpovězení hlavní i vedlejších výzkumných otázek skrz srovnání odpovědí mecenášů.

Abstract

The objective of the thesis is to describe how philanthropy works in the cultural sphere of the Czech republic. Specifically, how financing of certain organizations works, what the motivation of the philanthropists is, what their planning strategies are and what their relationship to the region is, how local people and politicians react to their activities and finally, in what fashion the philanthropists fill emerging job vacancies.

The first part of the thesis theoretically discusses the concept of philanthropy, the Czech and European contexts and motivations leading to specific philanthropic actions. It takes into account the current situation in the field of philanthropy and fundraising using data and practical examples. For complexity, the cultural contexts of the regions of the Czech Republic are described.

In the practical part, theoretical knowledge and its application are considered in three chapters. Each chapter is focused on one of the three philanthropists, who each operate in different region of the Czech Republic. Qualitative research based on interviews with philanthropists is complemented by the context of individual regions and other additional information. Each of the chapters has the same subchapters, allowing a comparison of opinions, attitudes and ideas of individual philanthropists.

In the end of the work, the approaches and ideas of individual philanthropists are compared in order to answer the research question of the thesis and its subquestions.

Poděkování

Děkuji Davidu Mírkovi za cenné rady, komentáře, a vedení, Terce, za myšlenkovou i vědomostní podporu v těžkých chvílích, rodině, za zázemí a možnost nějakou práci vůbec psát, a Adině s Ondrou za pocit sounáležitosti v dobách krize.

Dále děkuji mecenášům za jejich ochotu, komunikativnost a poskytnuté informace.

Obsah

Seznam použitých označení a zkratek	1
Úvod	2
Cíl práce.....	4
1 Mecenášství.....	5
1.1 Definice a vymezení.....	5
1.1.1 Mecenášství vs. Sponzoring	6
1.2 Kontext mecenášství ČR v současnosti	7
1.2.1 Celková situace	7
1.2.2 Typologie silného mecenáše v ČR	11
1.2.3 Rozvoj mecenášství v kultuře v ČR	12
1.2.4 Evropský kontext	13
1.3 Motivace mecenášů	15
2 Regiony	16
2.1 Kulturní kontext regionů ČR	16
3 Výzkumná část	17
3.1 Výběr mecenášů	17
4 Jaroslav Burian (Humpolecko).....	18
4.1 Kontext regionu.....	18
4.2 Kulturní nabídka na Humpolecku	19
4.3 Základní informace o Jaroslavu Burianovi	21
4.4 Mecenášská činnost.....	21
4.5 Společenská odpovědnost, motivace	26
4.6 Plánování.....	27
4.7 Ohlasy okolí, vztah s místem	27
4.8 Evaluace mecenášství.....	29
4.9 Covid-19	30
4.10 Vize do budoucna	30

5	Pavel Hlaváček (Sedlčansko)	31
5.1	Kontext regionu.....	31
5.2	Kulturní nabídka na Sedlčansku.....	32
5.3	Základní informace o Pavlu Hlaváčkovi.....	34
5.4	Mecenášská činnost.....	34
5.5	Společenská odpovědnost, motivace	39
5.6	Plánování.....	39
5.7	Ohlasy okolí, vztah s místem	40
5.8	Evaluace mecenášství.....	41
5.9	Covid-19	41
5.10	Vize do budoucna	41
6	Jan Školník (Broumovsko)	42
6.1	Kontext regionu.....	42
6.2	Kulturní nabídka na Broumovsku.....	43
6.3	Základní informace o Janu Školníkovi.....	43
6.4	Mecenášská činnost.....	44
6.5	Společenská odpovědnost, motivace	56
6.6	Plánování.....	57
6.7	Ohlasy okolí, vztah s místem	58
6.8	Evaluace mecenášství.....	60
6.9	Covid-19	60
6.10	Vize do budoucna	61
7	Ověření hypotéz	63
7.1	Základní společné údaje o mecenáších	63
7.2	Hypotézy	63
8	Závěr	67
	Zdroje	69

Seznam použitých označení a zkratek

NdB	Národní divadlo Brno
ND	Národní divadlo v Praze
z. s.	zapsaný spolek
a. s.	akciová společnost
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
APRB	Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s.
VKCB	Vzdělávací a kulturní centrum Broumov, o. p. s.
EU	Evropská unie

Úvod

Veřejné finanční prostředky mají významnou pozici ve skladbě příjmů některých kulturních odvětví na našem území. Jde o oblasti kulturního dědictví (z celkové sumy zdrojů 23,7 miliard Kč šlo 15,2 miliard Kč z těch veřejných) a interpretačního umění (7 miliard Kč z celkových 13,9 miliard Kč), které sdružuje například divadla, hudební soubory nebo kulturní domy.¹

Tato příjmová nerovnoměrnost může mimo jiné znamenat, že se kultura bude dařit do takové míry, do jaké se ekonomicky daří státu nebo samosprávám. Hledat spojitost mezi těmito tvrzeními je troufalé, nicméně ilustruje současnou situaci a velký podíl veřejných financí na chodu kultury v ČR.

Otázku financování kultury je třeba chápat i v širších souvislostech a politicko-ekonomickém kontextu, který jako by nenahrával kulturní sféře. V rámci pandemie covid-19 prošla celá eurozóna již druhou ekonomickou recesí.² Česká republika se jí vyhnula, nicméně si nelze nalhávat, že na EU nejsme závislí a dopady recese můžeme pocítit později a nepřímo.

V obdobích ekonomického útlumu jsou logicky třeba škrty, a jak se podle vystupování českých politiků zdá, není kultura sektorem s největší prioritou.³ Během začátku pandemie, na jaře 2020, se tehdejší ministr zdravotnictví Roman Prymula vyjadřoval o kultuře jako o volnočasové aktivitě.⁴ Tím, jakožto reprezentant současné vládní garnitury, pro obraz kultury v očích veřejnosti příliš pozitivního neudělal.

¹ NIPOS. *Výsledky účtu kultury ČR za rok 2018* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2020/09/Vysledek_uctu_kultury_CR_za_rok_2018.pdf, s. 21, tabulka č. 1

² PETŘÍČEK, Martin. *Finanční krize je na ústupu. USA se z ní vzpamatovávají lépe než Evropa* [online]. iDnes.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/hdp-ekonomika-rust-evropa-usa-penize-recese.A210503_092101_ekonomika_mato

³ VITVAR, Jan H. *VOLNOČASOVÝ PRIMÁT* [online]. Týdeník Respekt, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2020/42/volnocasovy-primat>

⁴ BURDA, Jan a Věra LUPTÁKOVÁ. *Roman Prymula (za ANO): Rozhodli jsme se dramaticky omezit, prakticky zmrazit, volnočasové aktivity* [online]. Český rozhlas Plus, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/roman-prymula-za-ano-rozhodli-jsme-se-dramaticky-omezit-prakticky-zmrazit-8336115>

Sám vidím v mecenášství a přímé podpoře kultury od jedince k instituci velký potenciál a smysl, protože při férovém nastavení můžou z této symbiózy mít prospěch obě strany. Umělec může svobodněji tvořit, přispěvatel podporuje přímo ty umělce, kterým věří. Celý proces navíc může bez byrokracie být efektivnější.

Sám pocházím z vesnice, a proto cítím k malým sídlům sinou vazbu. Spojení mecenášství a malých sídel, resp. menších regionů, se tedy zdá jako přirozený vývoj a ideální téma na bakalářskou práci. Když navíc místní podnikatel v jedné z vesnic v mém rodném regionu postavil divadlo, bylo o tématu rozhodnuto.

Cíl práce

Práce si bere za cíl prozkoumat fungování mecenášství v regionech ČR. Konkrétně se zaměřuje na situace, kdy je daný mecenáš hlavním hybatelem místní kultury (patří mu divadlo, je jeho výhradním finančním podporovatelem aj.).

Hlavní výzkumná otázka

Jakým způsobem funguje mecenášství v kulturní sféře regionů ČR?

Vedlejší výzkumné otázky

1. Jaká je motivace jedince k mecenášské činnosti?
2. Jak funguje financování mecenáši podporovaných organizací?
3. Jakým způsobem mecenáši plánují svou činnost?
4. Jaké jsou reakce místních obyvatel a politiků?
5. Jak funguje obsazování nových pracovních míst?

Hypotézy

1. Mecenáše motivuje snaha kultivovat své okolí a vracet společnosti svůj finanční zisk.
2. Mecenáši financují své organizace z peněz, které vydělali svým podnikáním.
3. Mecenáši své činnosti plánují hlavně podle zkušeností ze svého profesního života.
4. Reakce místních obyvatel i politiků jsou pozitivní a vděčné.
5. Nová pracovní místa jsou obsazena místními obyvateli se zájmem o konkrétní činnost.

1 Mecenášství

1.1 Definice a vymezení

Na definici mecenášství lze pohlížet několika způsoby. První a nejkratší definici nabízí slovník cizích slov. Vykládá mecenáše jako „*ochránce a podporovatele umění a věd.*“⁵ Toto označení vzniklo už ve starém Římě, podle důvěrníka a rádce prvního císaře Augusta. Rádcem byl Gaius Cilnius Maecenas, který podporoval tzv. augustovy básníky.⁶ Maecenas zemřel roku 7 př. n. l., proto lze říci, že slovo mecenáš je staré minimálně jako náš letopočet.

Martin Hudeček ve své diplomové práci používá jednu z definic pro velké dárcce jako „*mecenáše, kteří mohou svým vkladem významně ovlivnit chod uměleckého projektu.*“⁷ Může jít o jednotlivce, partnerský pár nebo rodinu s potenciálem darovat takovou výši podpory, která má znatelný vliv na práci podpořeného projektu nebo instituce. Ve světě divadelních projektů jde o podporu v hodnotě stovek tisíců až milionů korun za kalendářní rok.

Martin Hudeček přichází i s dalším popisem mecenáše:

*„Mecenášem se člověk nestává tím, že vlastní kapitál, ale tím, že vyznává určité hodnoty, má určitý typ snů a potřeb. Je to člověk, který vnímá svět takovým způsobem, jaký mu ukládá být angažovaný, hledat možnosti, jak být užitečný, poznávat nová prostředí, získávat nové zkušenosti. Pracuje se svým žebříčkem životních hodnot a v průběhu svého života tyto hodnoty rozvíjí a mění.“*⁸

V praxi se můžeme setkat také s dalšími označeními jako filantropie, altruismus, dárcovství nebo donátorství. Všechny označují nezištnou podporu od jednoho subjektu k druhému a liší se spíše jazykově. Slovo mecenášství je však svou povahou nejbližší podpoře uměleckých aktivit, kterým se věnuje tato práce.

⁵ Slovník cizích slov. *Pojem mecenáš* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/mecenas>

⁶ Google Arts & Culture. *Maecenas* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://artsandculture.google.com/entity/maecenas/m04_5j

⁷ HUDEČEK, Martin. *Strategie rozvoje spolupráce se silnými individuálními mecenáši* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tlqfca/>, s. 11

⁸ Ibid, s. 18.

1.1.1 Mecenášství vs. Sponzoring

Mohlo by se zdát, že se pod pojem mecenášství schová jakákoli forma podpory, ať už materiální nebo finanční. Tato problematika je však širší.

Mecenášství je ze své podstaty nezištné, jeho hlavním smyslem a cílem je podpora projektů, kterým dotyčná osoba věří a vidí v nich smysl. Jde o jakousi investici do společnosti, kdy je ziskem v ideálním případě kultivovanější a vzdělanější společnost.

Na druhé straně sponzoring vyžaduje jasný a konkrétní přínos, v praxi jde často o činnosti související s marketingovou komunikací firem či podnikatelů, jako jsou budování značky a společenské povědomí o ní, propagace, a další.⁹ Jasným a měřitelným cílům se pojmy jako obecné blaho nebo kultivovanější společnost, které jsou spojené s mecenášstvím, ve své abstraktnosti vymykají.

Pavel Smutný, který založil nadační fond Bohemian Heritage Fund, nahlíží na rozdíl mezi mecenášstvím a sponzorstvím takto: *„Zatímco sponzor považuje podporu kultury za investici, která se mu musí vrátit, mecenáš netuší, kdy se mu jeho vklad zúročí. Investuje do kulturní úrovně společnosti a tím do budoucnosti svých dětí, které pak mají naději, že budou žít v kultivovanějším prostředí.“*¹⁰

⁹ Ibid, s. 21.

¹⁰ Ibid, s. 18.

1.2 Kontext mecenášství ČR v současnosti

1.2.1 Celková situace

Publikace Mapování kreativních průmyslů v ČR nabízí mimo jiné také analýzu mecenášství, filantropie nebo dárcovství v kultuře. Pojmenovává tyto finanční zdroje jakožto mimorozpočtové finanční nástroje a tvrdí, že nejsou dostatečně rozvíjeny na vládní úrovni. Jde o jednu ze slabých stránek celé kulturní sféry. Jedním z řešení, které nabízí, je větší osvěta mecenášství a dárcovství v obecném měřítku.¹¹

V divadelní sféře jsou v ČR nejvíce rozšířené drobnější formy dárcovství, kdy jsou konkrétní částky spíše na úrovni menších příspěvků. Nejrozvinutější je u nás Národní divadlo, které má mecenášský klub s členěnými skupinami podle výše příspěvků, od 2 500 Kč až do 500 000 Kč a výše.¹² Mecenáši mohou svými příspěvky podpořit vznik konkrétní inscenace nebo činnost konkrétních souborů ND. Jedním z příkladů je podpora Baletu ND k pořízení záznamu z představení Spící krasavice.¹³ Mecenášské kluby má také většina velkých divadel v krajských městech, například Divadlo J. K. Tyla v Plzni nebo Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě.

V nedávné době byl díky crowdfundingové kampani vybaven Kulturní palác Vzlet v pražských Vršovicích. Kampaň probíhala na serveru donio.cz. Bylo vybráno 1 251 218 Kč od 1 046 přispěvatelů za 35 dnů. Průměrná výše daru byla 1 196 Kč, nejvyšší dar 100 000 Kč. Dárci mohli za své dary získat různé odměny. Díky kampani bude celý kulturní palác technicky vybaven.¹⁴

¹¹ ŽÁKOVÁ, Eva a kolektiv. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2015 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-354-3 (pdf). Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/files/mapovani-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-v-cr-ii-svazek-2015.pdf>, s. 39

¹² Národní divadlo. *Individuální kategorie - Mecenášský klub ND* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/mecenassky-klub-nd/individualni-kategorie>

¹³ Národní divadlo. *Rozhovor s mecenáškou Janou Poljakovou* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/aktuality/rozhovor-s-mecenaskou-janou-poljakovou>

¹⁴ donio.cz. *Připravit ke startu, pozor: Vzlet!* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.donio.cz/kestartuvzlet>

Mimo tuto kampaň má Vzlet příslibenou spolupráci s mecenášem české kultury, který nebyl jmenován. Kulturní palác však nechce být na dárcovství a mecenášství absolutně závislý a bude se snažit o udržitelnou a soběstačnou činnost.¹⁵

¹⁵ BEŇOVÁ, Bibiana. *Ke startu připravit, Vzlet! V Praze roste nový kulturní palác, na vznik už se vybralo přes milion* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://forbes.cz/ke-startu-pripavit-vzlet-v-praze-roste-novy-kulturni-palac-na-vznik-uz-se-vybralo-pres-milion/>

Osvětě na poli filantropie a mecenášství se věnuje Nadace Via, která funguje již 23 let. Provozuje portál darujme.cz a vydává časopis Umění darovat. Během své existence investovala sama nadace na 388,5 milionů Kč a více než 500 milionů zprostředkovala skrze portál darujme.cz.¹⁶

Náhled do mecenášství výtvarného umění, které částečně ilustruje i celkovou mecenášskou situaci u nás nabízí publikace *Sbírat umění*, kterou vydal v roce 2017 Institut umění. Svou osvětově informační povahou jde o jeden z mála dokumentů na toto téma.

Sbírání a podpoře výtvarného umění se věnují jednotlivci i organizace (například nadace velkých korporátních firem, investičních skupin nebo velkých bank). Tato činnost je u nich však stále spíše vnímána jako investice, která se v budoucnu finančně zhodnotí, než jako nástroj k rozvoji společnosti nebo způsob nové komunikace se zákazníkem a veřejností (více o tom aspektu mecenášství v dalších kapitolách).

Jednou z nadací velkých firem je PPF Art investiční skupiny PPF, která spravuje sbírku českého umění od 19. století do současnosti a soudobé fotografie. Provozuje galerii Ateliér Josefa Sudka, pořádá výstavy a vydává výtvarné publikace. Dalším subjektem na poli výtvarného mecenášství je J&T Banka, která se zaměřuje také na současné české výtvarné umění. Je hlavním partnerem ceny Jindřicha Chalupického, nebo vydává J&T Banka Art Index, který má sloužit jako pomoc v orientaci v současném umění pro sběratele a investory. Podporuje také galerie, aniž by zasahovala do jejich dramaturgie, jako například Galerie Rudolfinum nebo Slovenské národní galérie. Vydává časopis Magnus, který je zaměřen na kulturu, ale slouží jen pro nejbohatší zákazníky banky. To vyvolává kritiku ze strany některých umělců, kteří zastávají názor, že umění má být otevřené všem a není exkluzivním artiklem.¹⁷

¹⁶ *Nadace Via v číslech* [online]. Praha [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/nadace-via-v-cislech/>

¹⁷ Kolektiv autorů. *Sbírat umění* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-383-3 (pdf). Dostupné z: <https://prospero.idu.cz/en/produkt/sbirat-umeni-dilci-aspekty-sberatelstvi-a-trhu-se-soucasnym-umenim-v-cr/>, s. 19-22

Ve výtvarném umění se pohybuje také mecenáš Leoš Válka, který založil a spoluvlastní Centrum současného umění DOX. Jak vypovídá samotný název, tato galerie se zaměřuje na současné umění a je největší soukromou galerií na našem území.¹⁸

Mecenáškou umění je také Dadja Altenburg-Kohl, která je zakladatelkou Nadace DrAK. Tato nadace se realizuje v kultuře a zdravotní prevenci. Založila Muzeum Montanelli, které funguje v Praze.¹⁹

Důležitou souvislostí pro mecenášství na našem území jsou absolutní finanční částky, které byly darovány. Celková výše darů individuálních dárců na našem území v roce 2012 vzrostla na částku 1,626 miliardy korun (o 160 milionů Kč více než v roce 2007).²⁰ Tento růst (trvajícím v podstatě až do roku 2020) je přisuzován rostoucímu hrubému domácímu produktu. Situaci po roce 2020, resp. 2021, lze odhadovat těžko. Je možné, že se tento růst sníží, vzhledem ke zprávám o výkonu ekonomiky ČR v druhém čtvrtletí roku 2020:

„Česká ekonomika v letošním druhém čtvrtletí klesla meziročně o 10,7 procenta a mezičtvrtletně o 8,4 procenta. Vyplývá to z předběžného odhadu hrubého domácího produktu (HDP), který [...] zveřejnil Český statistický úřad. Podle něj se HDP propadl nejvíce v historii samostatné České republiky. Negativně se na tom podepsala restriktivní opatření proti zamezení šíření koronaviru.“²¹

¹⁸ VITVAR, Jan H. *Leoš Válka: Když slyším slovo pohoda, běhá mi mráz po zádech* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://vitalplus.org/leos-valka-kdyz-slysim-slovo-pohoda-beha-mi-mraz-po-zadech/>

¹⁹ Národní divadlo. *Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl* [online]. [cit. 2021-7-19]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/profil/dadja-altenburg-kohl-1608297>

²⁰ HUDEČEK, Martin. *Strategie rozvoje spolupráce se silnými individuálními mecenáši* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tlqfca/>, s. 17

²¹ ČTK. *Česká ekonomika se propadla nejvíce v historii. Mohlo být ještě mnohem hůř, říkají analytici* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-66797680-ceska-ekonomika-hlasi-historicky-nejhorsivysledky-hdp-klesl-mezirocne-o-10-7-procenta>

1.2.2 Typologie silného mecenáše v ČR

V České republice žije zhruba 30 tisíc dolarových milionářů. Dolarovým milionářem je osoba, která je schopna investovat alespoň 1 milion dolarů.²² Těchto 30-31 000 lidí tvoří 0,29 % populace České republiky.²³ Světový průměr dolarových milionářů je 0,23 %, čímž se ČR dostává lehce nad něj.²⁴ Počet bohatých osob roste u nás i ve světě.

Českým dolarovým milionářům je v průměru mezi 51 a 53 lety. Většinou se jedná o muže, kteří mají vystudovanou vysokou školu a vlastní firmu. Hlavním zdrojem jejich příjmů bývá podnikání.²⁵ Trápí je korupce, nedostatek politických lídrů a vizí, jsou hrdými patrioty.²⁶

„Mecenáši si své peníze vydělali svou prací, ochotou riskovat a schopností generovat přidanou hodnotu pro své zákazníky. Velmi často po určité části svého života neznali nic jiného než svou firmu, svůj podnikatelský projekt. V případě úspěchu jsou jim odměnou za tuto práci peníze, kapitál, který vlastní a se kterým mohou svobodně nakládat.“²⁷

Významným prvkem u rozhodování mecenášů o jejich podpoře umění je zkušenost, která je utvářena vztahem s institucí nebo projektem, který podporují a uspokojením či zklamáním jejich individuálních očekávání. Nejoblíbenějším okruhem podpory bohatých lidí jsou ohrožené děti (45 %), následují lidé s hendikepem (35 %). Na třetím místě je kombinace školství, vědy a kultury se 17 %, ²⁸ což vypovídá o tom, kde se kultura nachází na žebříčku hodnot jednotlivých mecenášů.

²² NOVOTNÝ, Petr. *V Česku žije přes 30 tisíc dolarových milionářů. Co dělají s penězi?* [online]. Praha: Seznam Zprávy, 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/v-cesku-zije-pres-30-tisic-dolarovych-milionaru-co-delaji-s-penezi-67003>

²³ ČSÚ. *Obyvatelstvo ČR* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide

²⁴ Worldometers.info. *Populační ukazatele světa* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/cz/>

²⁵ NOVOTNÝ, Petr. *V Česku žije přes 30 tisíc dolarových milionářů. Co dělají s penězi?* [online]. Praha: Seznam Zprávy, 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/v-cesku-zije-pres-30-tisic-dolarovych-milionaru-co-delaji-s-penezi-67003>

²⁶ HUDEČEK, Martin. *Strategie rozvoje spolupráce se silnými individuálními mecenáši* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tlqfca/>, s. 17

²⁷ Ibid, s. 18

²⁸ J&T Banka a Perfect Crowd. *Wealth Report*. Umění darovat: čtvrtletník na podporu filantropie, č. 2 / Podzim 2012. ISSN 1805-4390. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/wp-content/uploads/2015/11/Umeni-darovat-2.pdf>

1.2.3 Rozvoj mecenášství v kultuře v ČR

V předchozích kapitolách byla řeč o pozici kulturního mecenášství a problémech, se kterými se musí potýkat. Proto v následujících odstavcích uvedu příklady, které dle mého názoru mohou vést ke zlepšení této situace.

Jednou z možností rozvoje mecenášství je legislativní úprava a z ní vyplývající podpora ze strany státu směrem k lidem ochotným darovat či podporovat. V současné době si mecenáši mohou odečíst 10 % z daru ze svého daňového základu. To není podle dat z praxe ani výhodné, ani motivující. Ta ukazují, že 60 % respondentů o možnosti uplatnění daru v rámci daní vůbec neví, a ze zbylých 40 % pouze 24 % možnosti daňového uplatnění darů využívá. Nejčastějším důvodem je nízká výše daru, která nesplňuje zákonem stanovené podmínky.²⁹ Příklad Francie, rozpracovaný v další kapitole, ukazuje, že daňová reforma byla a je výhodná pro stát i pro mecenáše a umělce.

Dalším způsobem je rozvoj fundraisingu a celkové zlepšení komunikace ze strany umělců a uměleckých institucí. Touto otázkou se zabýval i M. Hudeček ve své diplomové práci. Jedna z hypotéz práce říká, že „*umělecké projekty vizi komunikují neefektivně a nesrozumitelně.*“ Tato hypotéza byla potvrzena, i když by dle autora práce vyžadovala hlubší zájem.³⁰ Dokazuje, že je na rozvoji mecenášství třeba pracovat, pokud se má současná situace v ČR zlepšit.

Třetím problémem je také historický kontext. Po čtyřiceti letech komunistického režimu, který se nesl v duchu kolektivizace, společného vlastnictví a nulového individualismu, není česká společnost kompletně připravená na společenskou odpovědnost, nebo na následné kulturní mecenášství.³¹ Nutno podotknout, že v následných dekádách kapitalismu k žádnému výraznému rozvoji osobní odpovědnosti nedocházelo.

²⁹ Forum dárců a InsightLab. *Podpora veřejně prospěšných aktivit* [online]. 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.donorsforum.cz/downloads/1513185615_0_fd-listopad-2017-pdf.pdf

³⁰ HUDEČEK, Martin. *Strategie rozvoje spolupráce se silnými individuálními mecenáši* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tlqfca/>, s. 61

³¹ Kolektiv autorů. *Sbírat umění* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-383-3 (pdf). Dostupné z: <https://prospero.idu.cz/en/produkt/sbirat-umeni-dilci-aspekty-sberatelstvi-a-trhu-se-soucasnym-umenim-v-cr/>, s. 23

1.2.4 Evropský kontext

Trend mecenášství umění lze pozorovat v západní Evropě po několik desítek let, a to ve Velké Británii nebo Francii. Podpora míří v těchto zemích k právnickým osobám, samotným umělcům, konkrétně například k pořádání výstav nebo k budování vlastních uměleckých sbírek. Podobně je tomu i u scénických umění (divadlo, tanec, scénická hudba), kde postupně sílí dárcovství a mecenášská kultura. Na vzestupu jsou také různé další participativní formy financování (například crowdfunding). Televize a rozhlas využívají mecenášské dary jako jednu z ochranných před tržními vlivy. Tím je zaručena jejich větší udržitelnost.³²

Ve Francii velmi pomohla daňová reforma, která proběhla v roce 2003. Do té doby byl nejsilnějším finančním podporovatelem umění stát, podobně jako je tomu v současnosti v ČR. Zákon o sponzorství, asociacích a nadacích, který bývá přezdíván po tehdejšímu ministru kultury zákon Aillagon, umožnil odepisovat dary do kultury právnickým osobám až do výše 60 % jejich hodnoty, s omezením na 0,5 % ročního obrátu dané organizace. Taktéž fyzické osoby mohou odepisovat až 60 % daru do kultury, maximálně může však jít o 20 % jejich daňového základu. Díky tomuto nařízení stoupl ve Francii počet nadací mezi lety 2001 a 2010 o 60 %. V roce 2016 jich ve Francii fungovalo 3220.³³

„Zákonem Aillagon se francouzská daňová politika v oblasti dárcovství stala nejvýhodnější v celé Evropě.“³⁴

³² ŽÁKOVÁ, Eva a kolektiv. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2015 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-354-3 (pdf). Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/files/mapovani-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-v-cr-ii-svazek-2015.pdf>

³³ Kolektiv autorů. *Sbírat umění* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-383-3 (pdf). Dostupné z: <https://prospero.idu.cz/en/produkt/sbirat-umeni-dilci-aspekty-sberatelstvi-a-trhu-se-soucasnym-umenim-v-cr/>, s. 15

³⁴ AZIMI, Roxana. *Why France's big brands love a foundation* [online]. The Guardian, 2014 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/business/2014/aug/05/france-corporate-sponsorship-foundation-decline>

Konkrétně ve výtvarném umění a jeho podpoře fungovalo v roce 2016 přes 500 nadací. Díky legislativní úpravě francouzští sběratelé zakládali neziskové nadace, v jejichž rámci si vytváří soukromé sbírky. Běžnou praxí byl i provoz galerie, kde bylo sesbírané umění vystaveno. Tyto galerie mimo jiné fungovaly jako kulturní centra, kde se mimo galerijní činnosti pořádají koncerty nebo filmové projekce a funguje zde vzdělávací činnost.³⁵

„Investiční bankéř a manažer Edouard Carmignac se na svých stránkách netají, že to bylo právě daňové zvýhodnění, které ho přivedlo ke sběratelství moderního a současného umění a následně k založení Nadace Carmignac. Současné umění jej oslovilo proto, že reflektuje svět, ve kterém žijeme. Jako mecenáš se podle svých slov nesnaží jen hromadit umění, aby ho držel v depozitáři, kde ho nikdo nespatří, ale aby se o svou vášeň podělil s ostatními a svou sbírku později daroval městu jako část kulturního dědictví.“³⁶

Daňového zvýhodnění využily také velké módní značky, které se rozhodly jít cestou mecenášské činnosti kvůli zlepšení svého jména a vztahu s veřejností. Každá ze značek, která založila svou nadaci, na umění kouká určitým pohledem a ten se i snaží rozšířit mezi veřejnost. Konkrétně jde například o skupinu LVHM (Louis Vuitton Hennessey Moët) nebo Nadaci Carmignac. Činnost těchto nadací je sběratelská a galerijní, což je významné i pro lokality, ve kterých se galerie nachází, hlavně kvůli větší turistické atraktivitě a následnému multiplikačnímu efektu.³⁷

„Umění je cestou je kultivaci. A podniky, které zakládají nadace pro umění, kultivují vedle společnosti také svoji vlastní image v očích veřejnosti.“³⁸

³⁵ Kolektiv autorů. *Sbírat umění* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-383-3 (pdf). Dostupné z: <https://prospero.idu.cz/en/produkt/sbirat-umeni-dilci-aspekty-sberatelstvi-a-trhu-se-soucasnym-umenim-v-cr/>, s. 15

³⁶ Ibid, s. 16.

³⁷ Ibid, s. 16.

³⁸ Ibid, s. 16.

1.3 Motivace mecenášů

Pro pochopení této kapitoly je třeba nejdříve vyjasnit, co je motivace samotná. Jde o soubor motivů, snažení, tužeb, přání, kterými disponuje každý jedinec.³⁹ Probíhá v motivačním řetězci, který začíná potřebou, či přáním, pokračuje k aktivitě a po jejím dokončení se celý řetězec zavírá uspokojením dané potřeby.⁴⁰

Na Maslowově pyramidě potřeb se mecenášství nachází na posledních dvou patrech, která představují potřebu uznání a sebeúcty a potřebu seberealizace. Zde záleží na konkrétním nastavením jednotlivce.

„Altruismus je uznáním skutečnosti, že člověk není za svou existenci vděčen pouze sobě samému. Altruista vnímá společnost jako totalitu, ve smyslu propojenosti bytí všech jednotlivců mezi sebou navzájem, a respektování této totality každým jednotlivým členem. Soukromá charita, dobročinnost, filantropie stále znamená, že lidé (relativně bohatí lidé) jsou ochotni dobrovolně darovat své peníze, aby pomohli druhým.“⁴¹

Další dělení motivací se nabízí podle knihy *Jak si lidé hrají*. Autorem je Eric Berne. Ten popisuje část lidského chování jako soubor her, které jsou definovány následovně: *„řada tahů s různými léčkami nebo fintami,“* a svou povahou jsou nečestné nebo manipulativní. V knize popisuje hru s označením *„Dobrodinec,“* která je součástí tzv. neškodných her, jejichž prospěšnost pro jedince přesahuje její škodlivost. Pro dobrodince je typická tendence neustále pomáhat, nečiní tak ale jen ze své upřímné dobrotivosti, ale ze snahy zakrýt nějaký starý nebo současný hřích, případně snahy nadělat si přátele, aby je mohl následně využít.⁴² Opakem této motivace je upřímný a nezištný zájem. Ať už jsou pohnutky k darování jakékoli, jeho výsledek je společensky prospěšný, a proto obhajitelný.

³⁹ POSPÍŠIL, Miroslav. *Manažerština, aneb, Jak být efektivním manažerem a řešitelem stresů*. Plzeň: M. Pospíšil, 2011. ISBN 978-80-903529-4-0., s. 111.

⁴⁰ Ibid, s. 117.

⁴¹ DOLEŽALOVÁ, Antonie. *Ekonomie, filantropie, altruismus: úvod do studia*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1471-0.

⁴² BERNE, Eric. *Jak si lidé hrají*. Praha: Portál, 2011. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-7367-992-7., s. 176.

2 Regiony

2.1 Kulturní kontext regionů ČR

Za kulturu v regionech pro účely této práce považujeme kulturní nebo společenskou činnost v sídlech do 15 tisíc obyvatel.

Kulturní nabídka sídel v ČR je, zjednodušeně řečeno, přímo úměrná jejich velikosti. Na malých vesnicích se proto neseťkáme s pravidelným kulturním provozem, většinu společenského života mají na starosti tradiční spolky, a to hasiči, myslivci, sportovní družstva, ochotnické divadelní soubory apod. Události se většinou odehrávají v místních hostincích nebo budovách uzpůsobených k společenské činnosti.

Když se posuneme dál, dostaneme se do sídel, které jsou centrem správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Tyto samosprávné jednotky slouží jako mezičlánek mezi krajskými úřady a konkrétními obecními úřady. Většinou nejde o města okresní, nemusí to však být pravidlem.

„Správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále ORP) byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., aktualizovány vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2004 Sb. a naposledy vyhláškou č. 388/2015 Sb. Obvody jsou vymezeny výčtem obcí, uvedených ve vyhlášce, respektují hranice krajů, nemusejí zatím respektovat území okresů.“⁴³

V těchto sídlech se většinou můžeme setkat s budovami konkrétně určenými pro kulturní účely, jako jsou kulturní domy, kina, sokolovny nebo společenské sály. Často zde probíhají městské slavnosti a letní festivaly. Kulturní nabídka je většinou tvořena místními nadšenci a ochotníky, většinou je ale závislá na dovozu umělců z větších měst. Lidé proto při větší kulturní lačnosti často navštěvují kulturní instituce ve větších městech (okresních, krajských, hlavních).

⁴³ ČSÚ. *Správní obvod obce s rozšířenou působností* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/obce_s_rp

3 Výzkumná část

3.1 Výběr mecenášů

Pro účely praktické části této práce byli vybráni celkem 4 mecenáši kultury, kteří jsou aktivní v sídlech do 15 000 obyvatel. Konkrétně šlo o Jaroslava Buriana a Zdeňka Rýznera z Humpolce, Pavla Hlaváčka ze Hrachova a Jana Školníka z Broumova. Oslovit a navázat kontakt se mi podařilo u všech osob mimo Zdeňka Rýznera.

Ve dvou případech (u Pavla Hlaváčka a Jaroslava Buriana) jsme se sešli osobně, s Janem Školníkem jsme se setkali v online prostředí Microsoft Teams. Tématem rozhovorů byly výzkumné otázky této práce, které jsou následně rozepsané v jejím úvodu.

Většina informací výzkumné části vychází z konverzací s mecenáši, pokud není označeno jinak. U prvních dvou částí (Jaroslav Burian a Pavel Hlaváček) byly rozhovory mírně doplněny, u Jana Školníka byl rozhovor doplněn o více dalších zdrojů, proto se v této části nachází i více citací.

4 Jaroslav Burian (Humpolecko)

4.1 Kontext regionu

Humpolecko (resp. SO ORP Humpolec) se nachází v kraji Vysočina, v okrese Pelhřimov. Kraj měl k 1. lednu 2020 téměř 510 tisíc obyvatel. Je proto 4. nejméně lidnatým krajem ČR.

„Tradičně významné postavení má v Kraji Vysočina zemědělství. Zdejší přírodní podmínky jsou sice podprůměrné (nadmořská výška a sklonitost pozemků snižují produkční schopnost půd), pro některé zemědělské komodity a činnosti je však přesto území Vysočiny optimální (produkce brambor, olejnin, pastevní chov skotu).

Z průmyslové výroby mají v kraji význam zvláště odvětví strojírenské a kovodělné, dřevozpracující, potravinářské a energetika. Průmyslovými centry jsou zejména bývalá okresní města, vedle nich ale i další města s dobrou dopravní dostupností.⁴⁴

SO ORP Humpolec měl k 31. 12. 2019 celkem 17 852 obyvatel na ploše 22 803 ha (cca 0,8 obyvatele na 1 ha). V roce 2001 na stejném území bydlelo 16 840 obyvatel. Nárůst je způsobený každoročně silným stěhováním do regionu. Průměrný věk v tomto samosprávním celku roste, v roce 2001 se průměr u mužů zvýšil z 38,5 let na 41,9 let a u žen z 41,5 let na 44,6 let.⁴⁵

Humpolec měl k 1. lednu 2020 10 970 obyvatel.⁴⁶ To je oproti letům 1991, kdy ve městě žilo 11 122 obyvatel a 2001, kdy ve městě žilo 10 929 obyvatel, mírný pokles.⁴⁷

⁴⁴ ČSÚ. *Charakteristika kraje Vysočina* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_kraje

⁴⁵ ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Humpolec v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11268/26955120/616103.pdf>

⁴⁶ ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2020* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

⁴⁷ Krajský úřad Kraje Vysočina. *Profil Kraje Vysočina* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4103186

Město Humpolec má 21 zastupitelů. Starostou města Humpolec je Karel Kratochvíl (ODS),⁴⁸ místostarosty jsou Ing. Vlastimil Brukner (KDU-ČSL) a Mgr. Alena Kukrechtová (ODS).⁴⁹ Z celkového počtu 21 zastupitelů je 5 členů z ODS, 4 ze sdružení nezávislých kandidátů HumpolecGo!, po 3 členech jsou zastoupeny strany ANO 2011 a KDU-ČSL, bez politické příslušnosti jsou 3 zastupitelé. Strany STAN, KSČM a ČSSD mají každá po jednom zástupci v zastupitelstvu města Humpolec.⁵⁰

4.2 Kulturní nabídka na Humpolecku

O kulturním životě v Humpolci a jeho okolí pojednává diplomová práce Blanky Radilové z roku 2019.⁵¹ Části této práce slouží jako ilustrace kulturního kontextu Humpolce v této kapitole.

Charakteristika kulturní nabídky v regionu Humpolecka má dvě hlavní části. První je kultura v administrativních částech města, druhá je kultura v městě samotném. Kultura v administrativních částech Humpolce se buďto nekoná (v obcích pod 100 obyvatel, kde o kulturních událostech není žádná dohledatelná zmínka), nebo ji mají na starosti dobrovolné spolky, jako sbor dobrovolných hasičů nebo fotbalový klub. Většinou jde o tradiční události jako dětský den, pálení čarodějnic nebo masopustní průvod.

Druhou částí je kultura v Humpolci samotném, kde je nabídka širší. Město Humpolec má několik příspěvkových organizací, které se nějakým způsobem věnují kulturní činnosti. Jde o Městské kulturní a informační středisko, ZUŠ Gustava Mahlera a Středisko volného času Humpolec. Pod Městské kulturní a informační středisko spadají: Muzeum dr. Aleše Hrdličky, které se věnuje archivaci historických předmětů z regionu, Městská knihovna, která se věnuje knihovnictví a menším kulturně-vzdělávacím akcím, Městské kino, které slouží jak k filmovým, tak hudebním i divadelním účelům, a dále Hliníkárnum, které funguje jako recesistické muzeum dle postavy z filmu „Marečku, podejte mi pero.“

⁴⁸ ODS, Kraj Vysočina. *Karel Kratochvíl - profil* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/region.vysocina/profil/4574-karel-kratochvil>

⁴⁹ Město Humpolec (oficiální web města). *Představitelé města* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/predstavitele-mesta/os-5975/p1=43555>

⁵⁰ Město Humpolec (oficiální web města). *Členové zastupitelstva města* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/clenove/os-1069/p1=43510>

⁵¹ RADILOVÁ, Blanka. *Analýza kulturního prostředí v Humpolci* [online]. Brno, 2019 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/10dojt/>

Pod MĚKIS spadají také spolky Pěvecký soubor Čech a Lech, Divadelní soubor Jindřicha Honzla a Loutkové divadlo.

Spolky, které nespádají pod gesci městských příspěvkových organizací, jsou Pěvecké sdružení TUCET, Skautské středisko Orlík Humpolec a Český rybářský svaz, místní organizace Humpolec.

Ve městě působí také Castrum, o. p. s. Jde o obecně prospěšnou společnost, která byla zřízena pobočku Klubu Augusta Sedláčka a která spravuje Hrad Orlík a Skanzen Zichpil. Tento klub je od roku 1990 registrován jako sdružení zájemců o hrady, tvrze a ostatní sídla společenských elit. Dalším historickým subjektem v Humpolci je Včelařský skanzen.

V Humpolci fungují i dvě kulturní instituce financované převážně ze soukromých financí, jimiž jsou Divadlo Za komínem a 8smička. 8smička je galerie současného umění, která se zaměřuje na současné výtvarné umění, vzdělávání a rozvoj místní komunity.⁵² Je financována místním mecenášem Zdeňkem Rýznerem. Více informací o Divadle Za komínem a jeho mecenáši lze nalézt v následujících kapitolách.

Na území města se také odehrávají festivaly. Za zmínku stojí Letní Platforma Humpolec, která je spojená s Divadlem Za komínem i s 8smičkou. Generálním partnerem festivalu je společnost Hranipex, a. s., která je mecenášem 8smičky. Organizátory jsou Petr a Tereza Machkovi, kteří se produkčně podílí i na chodu Divadla Za komínem. Festival samotný je zaměřený na koncerty, akce pro děti a seniory, letní kino a přednášky se zaměřením na místní hudebníky a zájmové skupiny. Petr Machek se společně s Milanem Vaněčkem podílí i na organizaci PechaKucha Night Humpolec.

V období mezi koncem listopadu a Silvestrem funguje stánek Svařený sáně, který o víkendech pořádá menší kulturní akce. Bernard Fest je hudební festival organizovaný stejnojmenným pivovarem. U pivovaru Bernard stojí za zmínku také jejich podpora neziskových projektů a sportovních a kulturních aktivit (např. festival Letní platforma). V Humpolci se také koná jezdecká soutěž Zlatá podkova. Pivovar je partnerem této soutěže.

⁵² 8SMIČKA. *O nás* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://8smicka.com/o-nas/>

4.3 Základní informace o Jaroslavu Burianovi

Jaroslav Burian je podnikatel působící na Humpolecku, je mu 44 let. Je majitelem a zakladatelem společnosti Artspect, a. s. Firma se zaměřuje na výrobu kancelářského nábytku a vznikla v roce 2010. Provozovnu má v Humpolci, sídlo v Praze. Firmě se daří, má v současnosti pobočky v ČR a na Slovensku.⁵³

Firma Artspect, a. s. je hlavním zdrojem financí k jeho mecenášské činnosti. Působí jako společník či jednatel i v dalších subjektech,⁵⁴ pro mecenášství však tyto subjekty nejsou příliš důležité.

Je humpoleckým patriotem, který cítí zodpovědnost k regionu a městu, ve kterém celý život žije.

4.4 Mecenášská činnost

Jaroslav Burian se ke kulturnímu mecenášství dostal jako úspěšný podnikatel v podstatě náhodou.

„[...] , na samém začátku byla moje pohodlnost, to nebylo o mecenášství. [...] Když říkám moje pohodlnost, mám rád jeden den v týdnu, kdy si rád odpočinu a nerad cokoli dělám, jsem rád nerušený.“⁵⁵

Prvotní inspirací byly jeho děti, které potřebovaly místo na hraní. Tak jim byl poskytnut bývalý sklad společnosti Artspect, a. s. To byl v té době syrový neupravený prostor. Rozhodl se, že prostor upraví, aby byl přívětivější.

Děti chtěly v renovovaném skladu zahrát rodičům divadelní představení, a právě tento moment byl pro celé Divadlo Za komínem zlomový. V tuto chvíli se z opravovaného skladu stal projekt divadelní budovy, který se začal sám vyvíjet a během 6 měsíců se uskutečnil. Od počáteční myšlenky do otevření divadla uběhlo 12 měsíců (únor 2019 až únor 2020). V Humpolci do té doby divadlo nikdy nebylo.

„Vždycky tady byl nějaký prostor, který se pro divadlo zneužíval [...]. Tak jsme to jako celé divadlo pojmul, divadlem jsme to nazvali, a tak tady divadlo jako takové vzniklo.“⁵⁶

⁵³ Artspect, a. s. *O nás* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.artspect.cz/o-nas>

⁵⁴ Obchodní rejstřík. *Jaroslav Burian Humpolec* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/osoba/586727/>

⁵⁵ BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁵⁶ Ibid.

Divadlo Za komínem je zatím jediným velkým mecenášským projektem, kterému se Jaroslav Burian věnuje. Podmínkou, aby se něčemu věnoval, je vnitřní naplnění a radost z procesu a výsledku. Tento přístup se snaží vštípit i svým kolegům. Myslí si, že celá činnost musí být zábavou nejen pro diváky, ale i pro organizátory. Divák také nesmí být přehlacený.⁵⁷

„Region není velký, a nejsme jediní, kdo tu něco takového dělá. Máme tady vedle sebe 8smičku, která se sice orientuje trochu jiným směrem, ale máme tady také Městské kulturní středisko, které má v podstatě velmi podobnou náplň.“⁵⁸

Jaroslav Burian mecenášské tendence v ČR vnímá, rozhodně je však nepovažuje za pravidlo. Dle jeho slov to nemá každý člověk zažité a spíše si vydělává na vlastní dům nebo auto. U podnikatelů a podnikatelek vnímá jako hlavní motivaci k mecenášství vztah ke svému regionu a snahu zlepšit kulturní a životní úroveň místa. Mecenášská činnost je podle něj seberealizací, nikoliv sebepropagací.⁵⁹

„Dosáhl jsem toho, čeho jsem dosáhnout chtěl, a dál je potřeba se víc soustředit na věci kolem sebe než na to, co se mi děje ve firmě.“⁶⁰

4.4.1 Zdroje financí

Hlavním investorem výstavby divadla a financovatelem jeho provozu je společnost Artspect, a. s., kterou Jaroslav Burian založil. Společnost připravila projekt celé výstavby a divadlo, jakožto zapsaný spolek, funguje ve vztahu k firmě Artspect, a. s. jako nájemce. Náklady na vybavení divadla byly okolo 20 milionů Kč. Výstavbu budovy či další náklady Jaroslav Burian nerozváděl, podle svých slov je ani nemá přesně spočítané.⁶¹

„Vždy to dělám s horizontem 100 let. Když tady ten areál 100 let stál a nikdo se mu nevěnoval, tak to беру jako svojí roli, aby se to zlepšilo a mohlo se to dalších 100 let využívat.“⁶²

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁶² Ibid.

4.4.2 Divadlo Za komínem

Divadlo Za komínem je zapsaný spolek, individuálním statutárním orgánem je Jaroslav Burian. Účelem spolku je napomáhat rozvoji veřejného života, kultury, zdraví, a to formou podpory a organizace kulturních a vzdělávacích akcí.⁶³

Divadlo si samo na sebe vydělá z cca 66 %, třetinu nákladů musí dorovnávat Jaroslav Burian sám. Vysokou soběstačnost přisuzuje regionálnosti. Při absenci stálého profesionálního souboru ji lze přičítat i nižším osobním nákladům.⁶⁴

Divadlo zahájilo zkušební provoz v září 2019 a bylo slavnostně otevřeno v únoru 2020.

„Prostor vznikl rekonstrukcí tovární haly z počátku 20. století. Vestavba divadla zachovala původní tvarové řešení prostoru druhého podlaží haly s viditelnými prvky dřevěného krovu, které dodávají místu jedinečný ráz a originalitu.“⁶⁵

Program je tvořen divadelními představeními, hudební produkcí, projekcemi filmů nebo přednáškami. Budovu je možné i pronajmout, ke komerčním i nekomerčním účelům. Hlavní ideou celého prostoru je návrat ke společenským večerům, které měly na našem území tradici v první polovině 20. století. Tento cíl chce navázat na dříve fungující komunitní život.⁶⁶

„Moderní klimatizovaný sál, ve kterém je zdůrazněná industriální minulost areálu, má 150 míst. Dalších 60 lidí může na jeviště shlížet z galerie. Součástí divadla je zázemí pro účinkující a dva bary.“⁶⁷

Při vzniku divadla vznikl i divadelní byt s ubytováním a sociálním zázemím, který je vystupujícím umělcům k dispozici.

⁶³ Divadlo Za komínem, z. s. *Stanovy spolku* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57210334&subjektId=1048933&spis=1168345>

⁶⁴ BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁶⁵ Divadlo Za komínem. *O divadle* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlozakominem.cz/o-divadle/o-divadle>

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ ČTK: vkr, dr. *V Humpolci se oficiálně otevře nová soukromá divadelní scéna* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlo.cz/?clanky=v-humpolci-se-oficialne-otevre-nova-soukroma-divadelni-scena>

4.4.2.1 Divadelní tým

Ve vedení divadla a stavbě programu se Jaroslav Burian angažuje částečně. Spolu s ním má divadelní tým 7 členů. Každá programová sekce (z celkem tří sekcí: divadlo, hudba, dětská představení) má svého produkčního, který obstarává dramaturgii představení a jejich organizaci. Sekce společně kooperují kvůli programové jednotnosti. Jaroslav Burian má při výběru programu právo veta, ale většinou do procesu nezasahuje.⁶⁸

„Čas od času si tady udělám radost, že si v našem týmu prosadím koncert, který bych tu rád měl, jeden z těch případů byla skupina Vltava, [...]. Jinak ale čekám, s čím produkční přijdou a z 99 % případů vždy jen odkývnu, řeknu, že je to v pořádku a důvěřuji jim. Vstupuji do toho velice málo.“⁶⁹

Dle jeho názoru musí malé městské divadlo vycházet z nadšenců. Při sestavování týmu proto dal dohromady tým lidí z Humpolce nebo okolí. Vybral lidi, kteří už měli s kulturní sférou zkušenosti nebo kteří se kultuře nějakým způsobem věnovali. Nehledal pomocí inzerátů, ale čekal, že se mu po rozšíření zprávy o vzniku divadla ozvou místní obyvatelé, kteří mají chuť kulturu rozvíjet. V jeden moment se tedy na chodu divadla chtělo podílet až 8 lidí. Postupně došlo k výběru stávajícího týmu. Produkční tým se na začátku provozu divadla scházel každý týden, po ustálení funkčních mechanismů se počet schůzek snížil na jednu až dvě za měsíc.⁷⁰

„Ten prostor prostě nasál místní lidi, kteří se v kultuře chtěli pohybovat, ale neměli na to prostor, a chtěli to dělat i jindy než léte, kde na to fyzický prostor divadla není potřeba.“⁷¹

Tereza a Petr Machkovi, organizátoři festivalu Platforma Humpolec, jsou toho přímým důkazem. Tereza působí v divadle jako produkční a dramaturgyně v oblasti divadelního programu, Petr v oblasti koncertů a filmů. Petr Machek je aktivní i na politické úrovni, protože patří mezi zastupitele města Humpolec za nezávislé uskupení HumpolecGo!⁷²

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

⁷² Město Humpolec (oficiální web města). Ing. Petr Machek [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/ing-petr-machek/o-15851/p1=43510>

4.4.2.2 Dramaturgie

Dramaturgie uspořádaných akcí v divadle se zaměřuje na tři již zmíněné sekce. Divadlo, hudba, a dětská představení. Pro úplnost se sluší doplnit ještě část věnující se přednáškám, kterou Jaroslav Burian při našem rozhovoru nezmínil.

Divadelní sekce se dá rozdělit na dvě části. Zájezdová, tedy z větších měst ČR, a místní Humpolecká. Zájezdovou část zastupují divadla jako pražské A Studio Rubín nebo Městské divadlo Brno, humpoleckou část zastupuje divadelní soubor s přízviskem „*Potkali se za komínem.*“ Obě části se orientují na současnou dramaturgiu, počet zájezdových představení mírně převládá.

Hudba je zaměřena na alternativní proudy současné hudby, klasickou hudbu a jazz. Dětský program je tvořen pohádkovými představeními zájezdových skupin. Přednášky bývají zaměřené na vzdělávání nebo cestování.⁷³

4.4.2.3 Divadelní soubor

Divadlo má i vlastní ochotnický soubor, který si přezdívá „*Potkali se za komínem.*“ Má 5 členů, a to 4 muže a 1 ženu.⁷⁴

Soubor zkouší v divadle, které má plně k dispozici. Jaroslav Burian jejich činnost podporuje, a proto mají zkoušení zdarma. Sám vnímá ochotnické soubory jako regionálně nejzajímavější divadelní činitel. Důvodem je jejich trvalá činnost, na rozdíl od hostujících divadelních souborů z Prahy nebo jiných velkých měst. Jako další signál podpory je dělení peněz utržených za vstupenky. Část jde ochotníkům, část divadlu.

⁷³ Facebook. *Události v Divadle Za komínem* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/divadlozakominem/events/>

⁷⁴ Divadlo Za komínem. *Divadelní soubor* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlozakominem.cz/o-divadle/divadelni-soubor>

4.5 Společenská odpovědnost, motivace

Mohlo by se zdát, že divadlo vzniklo hlavně z pohodlnosti místního podnikatele, který jen chtěl více klidu. A částečně je to pravda. Pro komplexnější obrázek je však dobré znát i okolnosti vzniku divadla a způsob, kterým Jaroslav Burian nad tímto prostorem přemýšlí.

„[...] je to prostě jenom prostor, kde se můžu potkávat s lidmi, kde se lidé mohou potkávat mezi sebou a dostalo to akorát nějaké téma. Téma divadla mi přišlo naprosto smysluplné, protože tady v regionu vůbec nic není.“⁷⁵

Jaroslav Burian nahlíží na prosperující podnikatele jako na lidi s potenciálem a povinností svůj zisk, resp. bohatství, rozdělovat do společnosti dál, a tím tak investovat tak do jejího rozvoje. Odkazuje se například na první republiku, během které v Humpolci mecenáši podporovali výstavbu chudobince nebo první školy. Doufá, že se díky divadlu bude společnost kultivovat sama.⁷⁶

Kromě společenské odpovědnosti lze pozorovat i nadšení pro setkávání se s umělci. Příkladem je setkání s Dominicem Millerem (britský kytarista) a jeho skupinou, která v Humpolci vystoupila při otevření divadla.⁷⁷

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ ČTK: vkr, dr. *V Humpolci se oficiálně otevře nová soukromá divadelní scéna* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlo.cz/?clanky=v-humpolci-se-oficialne-otevre-nova-soukroma-divadelni-scena>

4.6 Plánování

Logickou otázkou je, jak se člověk, který se věnuje hlavně podnikání, rozhoduje při plánování svých mecenášských aktivit. Jaroslav Burian nemá v tomto oboru příliš zkušeností, a tak jde, dle jeho slov, o nepopsanou stránku. Věci, které se naučil během podnikání, při mecenášství příliš nevyužije.⁷⁸

„[...] zatím jsem došel k závěru, že tak, jak to vnímám já, to nevnímá osobnost společně a to, co si myslím já, co si myslím, že je v pořádku a správně, a co by se mohlo líbit, se v žádném případě líbit nemusí, nemusí se to potkat s takovou odezvou.“⁷⁹

Při rozhodování, jakému projektu se bude věnovat, důvěřuje svému týmu. Dle jeho slov není možné, aby tělo mělo dvě hlavy, a tak je nutná důvěra v lidi zodpovědné za konkrétní sekce. Pravou rukou Jaroslava Buriana je Jana Hrušková, která je vedoucí produkce a dramaturgie Divadla Za komínem.⁸⁰

4.7 Ohlasy okolí, vztah s místem

Divadlo Za komínem a jeho vztahy s veřejností lze rozdělit na tři části. Vztah s městem, jeho politickou reprezentací a úředníky; vztah s dalšími místními kulturními institucemi; a vztah s veřejností, jakožto návštěvníky divadla.

Vztahy s politickou reprezentací mohou být komplikované a kvůli čtyřletým volebním obdobím i proměnlivé. To dokazuje i zkušenost Divadla Za komínem. Vedení města nereagovalo na vznik divadla pozitivně, což Jaroslava Buriana překvapilo. Vztahy jsou však v současnosti standardizované, obě strany se navzájem vnímají a respektují.⁸¹

Jaroslav Burian si myslí, že by divadlo mělo být odpolitizované, závislé jen na své dramaturgii. I proto ho postavil na náklady společnosti Artspect, a. s. bez státních nebo městských dotací. Tato samostatnost je pro něj stěžejní. Ze strany města vzešla iniciativa společné propagace kultury v místním občasníku Radniční listy.⁸² Tuto iniciativu Jaroslav Burian vítá. Vedení divadla i města se snaží při plánování nejt termínově proti sobě.

⁷⁸ BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Ibid.

⁸¹ Ibid.

⁸² Město Humpolec (oficiální web města). *Radniční listy* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/radnicni-listy/ds-3811/p1=45011>

„Tohle je kultura, a měla by jít ruku v ruce s tím, co bychom se jako lidé měli znovu naučit, co jsme kvůli byznysu nejspíš ztratili, a to je komunikace.“⁸³

Vztahy divadla s veřejností jsou kladné, Jaroslav Burian nezažil žádnou výraznou negativní reakci. Podle reakcí publika přineslo divadlo do Humpolce něco, co mu chybělo.

Spolupráce s místními kulturními institucemi je různorodá. Hlavní a geograficky nejlogičtější je spolupráce s místní galerií 8smičkou. Ta se nachází doslova několik kroků od Divadla Za komínem. Spolupráce funguje od samého začátku, protože obě instituce vznikly ve stejném časovém období. Mecenášem 8smičky je navíc přítel Jaroslava Buriana, Zdeněk Rýzner. Spolupráce probíhala ještě před vznikem a fungováním obou institucí. Konkrétní formy spolupráce však spočívají hlavně v ohleduplnosti k programu a termínům. Důvodem je snaha o nepřesycení diváků.⁸⁴

Stejná forma spolupráce funguje i s městskými kulturními institucemi. Nastala však později, a to až po zahájení provozu divadla. Zástupci města vytvořili platformu pro humpolecké kulturní instituce. To Jaroslav Burian kvitoval hlavně kvůli sjednocení témat důležitých pro Humpolec. Dodává, že většina kulturních institucí města komunikovala i bez této platformy, důvodem k tomuto kroku byla zhoršená pozice Městského kulturního střediska.⁸⁵

Vztah s místem dokumentuje i propůjčení budovy divadlo pro benefiční událost, která se konala 15. prosince 2019. Šlo o celodenní akci, během které probíhala dětská i divadelní představení a dražily se obrazy žáků místní ZUŠ. Výtěžek, který šel na podporu handicapovaného chlapce, lehce přesáhl 120 tisíc korun.

„To je i věc, která mi v byznysu za těch 20 let velmi chyběla, protože to vždycky bylo a bude o penězích, a takových osobních reakcí tam nikdy nebude taková přehršel jako při divadelních akcích. Tady je to tak osobní a jde to do takové hloubky, že to vyváží, nebo mně to vyvážilo ty misky vah v tom slova smyslu, proč má smysl vydělávat peníze.“

⁸³ BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Ibid.

S místní ZUŠ Gustava Mahlera spolupracuje divadlo kontinuálně. Celý prostor divadla má ZUŠ volně k dispozici. Využívá ho hudební a dramatický obor, který mimo pandemii zkouší v divadle každých 14 dní. Jednou až dvakrát za rok má ZUŠ v divadle celovečerní program, kde se má možnost prezentovat. V současném roce 2021 slaví 85 let od svého založení a celá oslava má probíhat v divadle. Jaroslav Burian to bere jako čest, a vztah se ZUŠ hodnotí jako kladný a smysluplný.

4.8 Evaluace mecenášství

Při snaze vyčíslit čas a finance, které Jaroslav Burian do divadla vložil, nelze jistě dojít ke konkrétním hodnotám. Jde o formu seberealizace, tudíž necítí potřebu čas nebo finance přesně měřit. Divadlo vnímá jako radost, a tak se na činnosti spojené s ním těší.⁸⁶

Jako ztrátu hodnotí menší míru soukromí, která je ale s fungováním ve veřejném životě spojená. Při podnikání ho znají prakticky pouze jeho partneři a zaměstnanci. Jako ředitele divadla, který stojí na pódiu a vítá návštěvníky a po představení se s nimi baví na baru, ho zná prakticky kdokoli. Této skutečnosti ale nelituje. Zvýšila se prý pouze četnost udání na finančním úřadě.⁸⁷

Se soukromím souvisí i fakt, že Jaroslav Burian nemá na webu divadla fotografii a nikde se jako mecenáš neprezentuje, ať už je řeč o médiích fyzických, internetových, nebo sociálních sítích. Konkrétně k sociálním sítím má Burian odpor. Nerad se prezentuje a odmítá návrhy na články.⁸⁸

„Odmítám všechny návrhy na články, ať už je to Forbes, nebo cokoli jiného, a těch návrhů už jsem dostal celou řadu. Nic z tohoto nepřijímám. Ano, byznys takový je, ale nedělám to pro to, abych se prezentoval, jak jsem navenek úspěšný a snažil se trusit v každých novinách své rozumy. Kvůli tomu nepodnikám, kvůli tomu nežiji a kvůli tomu se neprezentuji.“⁸⁹

Tento přístup se snaží přenést i do divadla. V něm nemá problém sebezprezentace, protože jde o regionální záležitost. Internet dle jeho názoru neodpouští, je to šikmá dráha, kterou nemá pod kontrolou, a nechce sdílet věci s osobami, se kterými reálně není v kontaktu. Komunikaci se studenty však dle jeho vlastních slov vítá.

⁸⁶ Ibid.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

4.9 Covid-19

Fungování divadla během pandemie covid-19 bylo tak jako u všech kulturních institucí omezené, ale přesto stojí za zmínku. Během prvního rozšíření nemoci v ČR, tedy na jaře 2020, fungovalo divadlo jako škola pro děti zaměstnanců firmy Artspect. Výuka probíhala se souhlasem Krajské hygienické stanice a Ministerstva školství. Takto divadlo fungovalo 4 měsíce.⁹⁰

Při rozvolnění opatření, v létě 2020, proběhlo několik akcí, konkrétně šlo o 11 událostí mezi 21. květnem a 4. říjnem.⁹¹ Od podzimu 2020 je divadlo zavřené a čeká na zlepšení epidemiologické situace. Plánování probíhá 2-3 měsíce dopředu, aby se udrželo ve stavu pozornosti a dle slov Jaroslav Buriana dávalo lidem naději a nějaký výhled z krize.

Kvůli pandemii divadlo zatím nebylo nuceno krátit úvazky. Jeho fungování je nastaveno tak, že jsou peníze vyplaceny až po konání jednotlivých akcí. Funguje takto od začátku provozu.

„Takže to, že divadlo stojí, pro mě momentálně nic byznysově neznamená, protože tam nejsou žádné závazky týkající se mezd.“⁹²

4.10 Vize do budoucna

U mecenášů v regionech a menších sídlech je zajímavé sledovat jejich cíle. Pokud by se je totiž podařilo naplnit, mohly by mít pro region významný kulturní i ekonomický dopad. Jaroslav Burian se nebrání se rozšíření své činnosti mimo Humpolec a jeho okolí, avšak radost z celého procesu je pro něj klíčová. Případný úspěch by bral jako potvrzení toho, že jejich činnost má smysl. Divadlo, jakožto prostor, nabízí témata a možnosti, které mohou být pro Jaroslava Buriana a jeho tým aktuální až do konce života. Dodává, že téma může být pokaždé jiné.⁹³

„Doufejme, že se potom staneme vzorem pro ostatní, aby se možná ostatní začali chovat jinak a soustředili se víc než na kvantitu na kvalitu.“⁹⁴

⁹⁰ LÉBLOVÁ, Kristýna. *Ve městě bez nákazy udělali z divadla školu pro děti zaměstnanců továrny* [online]. novinky.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/ve-meste-bez-nakazy-udelali-z-divadla-skolu-pro-deti-zamestnancu-tovarny-40318185>

⁹¹ Facebook. *Události v Divadle Za komínem* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/divadlozakominem/events/>

⁹² BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

⁹³ Ibid.

⁹⁴ Ibid.

5 Pavel Hlaváček (Sedlčansko)

5.1 Kontext regionu

Sedlčansko (resp. SO ORP Sedlčany) se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Příbram. Kraj měl k 31. 12. 2019 téměř 1,39 milionu obyvatel. Jde proto o nejlidnatější kraj celé ČR.⁹⁵

„Pro Středočeský kraj je charakteristická rozvinutá zemědělská i průmyslová výroba. Zemědělská výroba těží z vynikajících přírodních podmínek v severovýchodní části kraje, kraj vyniká hlavně rostlinnou výrobou, pěstováním pšenice, ječmene, cukrovky, v příměstských částech pěstováním ovoce, zeleniny a květin.

Stěžejními průmyslovými odvětvími jsou strojírenství, chemie a potravinářství. [...] Několika významnějšími podniky je zastoupeno i sklářství, keramika a polygrafie. Ústup zaznamenaly dříve tradiční obory těžba uhlí, ocelářství a kožedělný průmysl.“⁹⁶

SO ORP Sedlčany měl k 31. 12. 2019 22 074 obyvatel na celkové ploše 44 872 ha (cca 0,5 obyvatele na 1 ha). V roce 2001 na stejném území bydlelo 22 167 obyvatel. V průběhu let tedy nedochází k výraznému úbytku nebo příbytku obyvatelstva. Průměrný věk však roste, v roce 2001 byl u mužů 36,8 let a u žen 40,1 let; zatímco v roce 2019 byl u mužů 41,9 let a u žen 44,8 let.⁹⁷

Sedlčany měly k 1. lednu 2020 bez jednoho 7 000 obyvatel, což ukazuje dlouhodobý pokles.

„Pokles počtu obyvatel Sedlčan nepřetržitě trvá už víc než 30 let a pokud ho „něco“ nezastaví, tak pravděpodobně bude pokračovat i nadále. Celkový počet obyvatel města Sedlčan se za poslední tři desetiletí snížil o více jak tisícovku.“⁹⁸

⁹⁵ ČSÚ. *Charakteristika kraje Středočeský kraj* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_kraj

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Sedlčany v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11240/35513529/cas_rada_212123.pdf

⁹⁸ *Počet stálých obyvatel Sedlčan k 1. lednu 2020 poklesl pod hranici sedmi tisíc* [online]. sedlcany-info.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.sedlcany-info.cz/pocet-stalych-obyvatel-sedlcany-k-1-lednu-2020-poklesl-pod-hranici-sedmi-tisic/>

Tento pokles vybočuje z trendu druhé poloviny 20. století, kdy se počet obyvatel v roce 1950 (3 713 osob) zvedl až na 9 526 osob v roce 1989. Tento nárůst byl způsoben rozvojem průmyslu a bytové výstavby.

Město Sedlčany má 21 zastupitelů. Starostou je Ing. Miroslav Hölzel za ODS, místostarostou je Mgr. Zdeněk Šimeček, také za ODS. Z 21 členů zastupitelstva je 7 za ODS, 7 za STAN, 3 za Sdružení nezávislých kandidátů, 2 za ČSSD a 2 za KDU-ČSL.⁹⁹

Vesnice Svatý Jan, pod kterou Hrachov i Drážkov spadají, má zastupitelů 11. Obecní úřad se nachází v Drážkově, a starostou je Václav Hrubý, místostarostou pak Miroslav Votruba. Z 11 členů zastupitelstva je 11 bez politické příslušnosti.¹⁰⁰

5.2 Kulturní nabídka na Sedlčansku

Pro pochopitelnost je vhodné zvolit podobné rozdělení jako u Humpolce, a to na dvě části. První částí je kultura v okolí města, druhou částí je kultura v Sedlčanech samotných. Vzhledem k větší ploše, na které Pavel Hlaváček kooperuje, je třeba sledovat širší plochu než v Humpolci.

Kultura v okolí Sedlčan, v menších vesnicích, je nejčastěji obstarávána dobrovolnými organizacemi, jako je Sbor dobrovolných hasičů nebo Myslivecké sdružení, místy může jít i o divadelní ochotníky. Konají se tradiční události, jako dětský den nebo pálení čarodějnic. Výjimkou je obec Drážkov, která se 115¹⁰¹ obyvateli vybočuje ze zmíněného pravidla a má vlastní divadelní budovu, Divadlo Hogo Fogo. Více informací o něm lze nalézt v následujících kapitolách. Za zmínku stojí také Zámek v Osečanech, který se v současnosti renovuje. Nabízí prohlídky interiéru a v letních měsících se na jeho nádvoří odehrávají divadelní představení menších souborů, buďto z regionu, nebo Prahy.¹⁰²

⁹⁹ Město Sedlčany (oficiální web města). *Členové zastupitelstva* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/zastupitelstvo-mesta/clenove-zastupitelstva.html>

¹⁰⁰ Obec Svatý Jan (oficiální web obce). *Zastupitelstvo obce* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.svatyjan-obec.cz/zastupitelstvo-obce/os-50/p1=58>

¹⁰¹ ČSÚ. *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2015* [online]. 2015 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/cso/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

¹⁰² Zámek Osečany. *Zámek Osečany bude!* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.zamekbude.cz/>

Mimo Sedlčany funguje také Ochrana fauny v Hrachově, na jejíž podporu se v Sedlčanech tradičně koná benefiční koncert Mejdan pro faunu. Více informací o Ochráně fauny je v jí věnované kapitole.

Kulturním centrem regionu Sedlčanska jsou Sedlčany. Město zřizuje 4 příspěvkové organizace zaměřující se na kulturu.¹⁰³ Kulturní dům Josefa Suka, Městské muzeum Sedlčany, Městskou knihovnu Sedlčany a ZUŠ Sedlčany.

Kulturní dům je prostor, ve kterém se nachází divadelní sál, společenský sál a kino. Tomu odpovídá i program. V divadelním sále se odehrávají hudební a divadelní představení. Divadelní část se zaměřuje na populární zájezdovou dramaturgii, nejčastěji jde o pražské divadelní agentury. Hudební program se zaměřuje také na populární repertoár. V divadelním sále pravidelně zkouší a vystupují místní ochotníci. Druhou částí je využití společenského sálu, které bývá většinou k plesům místních spolků, či k výuce tance. V kině jsou promítány současné filmy, a dokonce zde funguje i filmový klub, který se zaměřuje na alternativnější snímky. K menším akcím se využívá ještě koncertní sál a Červený sál (oba jsou součástí kulturního domu).

Město pořádá také městské slavnosti ROSA.

Aktivní spolky ve městě spojené s kulturou jsou Asociace turistických oddílů mládeže ČR, TOM 5603 Jeleni; Centrum Petrklíč;¹⁰⁴ a Našlose, které se věnuje amatérské divadelní činnosti a divadelní činnosti s dětmi.¹⁰⁵ Pořádá a zkouší divadelní představení a ve spolupráci se ZUŠ Sedlčany se podílí na každoročním masopustním průvodu.

Ve městě funguje také hudební klub Pohoda, který se zaměřuje na koncerty a taneční večery.

Součástí Sedlčan je také zámek Červený Hrádek, v jehož parku se každý rok koná benefiční festival Chichotyóza.

¹⁰³ Město Sedlčany (oficiální web města). *Návrh rozpočtu na rok 2021 a Střednědobého výhledu na rok 2022-2023 - Příspěvkové organizace* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/rozpocet-mesta/navrh-rozpocet-na-rok-2021-a-strednedobeho-vyhledu-na-rok-2022-2023-prispevkove-organizace.html>

¹⁰⁴ Město Sedlčany (oficiální web města). *Spolky* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/kultura-sport/spolky.html>

¹⁰⁵ Našlose (divadelní spolek). [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://naslose.wordpress.com/>

5.3 Základní informace o Pavlu Hlaváčkovi

Pavel Hlaváček je podnikatel působící v Praze a na Sedlčansku, je mu 50 let. Je majitelem a zakladatelem firmy D. I. Seven, a. s., která se zaměřuje na bezpečnostní a úklidové práce, nejčastěji na fyzickou ostrahu osob i majetku.¹⁰⁶ Firmu, která sídlí v Praze, založil v roce 1995. V současné době fungují i společnosti, které D. I. Seven přímo podléhají (tvoří skupinu D. I. Seven). Další důležitou firmou je společnost VLTAVA Invest, a. s., která sídlí v Praze.

Skupina D. I. Seven je hlavním zdrojem financí k jeho mecenášské činnosti, nicméně není zdrojem jediným. Pavel Hlaváček ji označuje jako hlavní skupinu, která různé mecenášské projekty financuje.¹⁰⁷

Žije v Hrachově a působí v regionu Sedlčanska, ve kterém má i budoucí plány. Svůj vztah k místu si uvědomuje a záměrně ho rozvíjí.¹⁰⁸

5.4 Mecenášská činnost

Prvním projektem Pavla Hlaváčka, který lze považovat jako mecenášský, byl útulek pro psy, který momentálně funguje pod názvem Domov Fauny, s. r. o.¹⁰⁹ Byl založený roku 2006. Od té doby se výčet činností a projektů rozšířil na sbírání výtvarného umění, podporu uměleckých rezidencí, výstavbu a provoz divadla v malé venkovské obci a vybudování hotelového a wellness komplexu. Poslední jmenovaný projekt nesouvisí s kulturou tolik jako projekty předchozí, Pavel Hlaváček ho však za mecenášský považuje. Neočekává, že bude nutně výdělečný, a tak ho má v plánu podporovat. Hlaváček se věnuje i veřejnému prostoru. Ve vesnici Hrachov, kde žije, financoval opravu kapličky a výstavbu dětského hřiště. Nedaleko vesnice nechal instalovat sochu Public Jukebox od Krištofa Kintery.¹¹⁰

Ve svých 15 letech odešel od rodiny, aby studoval střední školu, po dokončení založil firmu zabývající se zabezpečením a hlídáním osob a majetku. Po necelých 15 letech se do regionu Sedlčanska vrátil a rozhodl se, že peníze vydělané podnikáním vloží do dobročinných projektů.¹¹¹

¹⁰⁶ D. I. SEVEN, a. s. *Úvod / O nás* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.diseven.cz/bezpecnostni-agentura-diseven/>

¹⁰⁷ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ Domov fauny, s. r. o. *Kontakt* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.domovfauny.cz/kontakt/>

¹¹⁰ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹¹¹ Ibid.

Mecenášství, i když se přímo tomuto pojmu spíše vyhýbá, vnímá jako zájem o něco, o co se většinová společnost příliš nezajímá. Vnímá ho jako podporu činností nebo projektů, kterým věří a dávají mu smysl.¹¹²

„Nemám moc v oblibě slova jako mecenášství, altruismus, nebo filantropie. Když něco koupíte, tak tomu musíte dát život. V mých tehdejších 35 letech, když jsem s tím začínal, byl na začátku často jen nápad, do kterého dáváte peníze. Ne, že je dostáváte.“¹¹³

5.4.1 Zdroje financí

Hlavním zdrojem financí pro mecenášskou činnost Pavla Hlaváčka je skupina firem pod hlavičkou D. I. Seven (D. I. SEVEN, a. s.; D. I. SEVEN FACILITY, s. r. o.; D. I. SEVEN SERVICE, s. r. o.; a další),¹¹⁴ které se zaměřují na bezpečnostní a úklidové práce. Firma byla založena roku 1995, v současnosti má přes 2500 zaměstnanců a obrat přesahující 700 milionů Kč.¹¹⁵

Skupina firem D. I. Seven dává na mecenášské účely ročně přes 4 miliony Kč. V roce 2020 šly 3 miliony Kč na Domov Fauny, zbylé necelé 2 miliony Kč se dělily mezi další projekty. Stav přerozdělování financí má na starosti účetní, která konkrétní toky peněz konzultuje s Pavlem Hlaváčkem.¹¹⁶

Peníze do projektů nejdou od firmy jakožto právnické osoby, ale od Pavla Hlaváčka. Firma je uváděna jako sponzor na webových stránkách, například u Divadla Hogo Fogo. Podle P. Hlaváčka je to pro firmu výhodnější obchodně. Výjimkou je socha Public Jukebox, za kterou stojí SbíKa, s. r. o.¹¹⁷

„Divadlo nemá žádného sponzory, úturek má sponzory drobné. Bylo by dobré, kdybychom měli například 3 až 4 firmy. Každá z nich by nějak přispěla, a my bychom za to do divadla koupili nějaké představení.“¹¹⁸

¹¹² HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Obchodní rejstřík. *Pavel Hlaváček okres Příbram* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/osoba/295048/>

¹¹⁵ D. I. SEVEN, a. s. *Úvod / O nás* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.diseven.cz/bezpecnostni-agentura-diseven/>

¹¹⁶ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Ibid.

5.4.2 Domov fauny Hrachov

„Domov Fauny, s.r.o. se zabývá chovem zaběhnutých nebo z různých důvodů odebraných zvířat, nejčastěji pejsků.“¹¹⁹

Nachází se v obci Hrachov, která je položená 60 km na jih od Prahy. Vznikl v roce 2006 v areálu místního statku. Letos oslaví 15 let svého fungování. V začátcích útulku v něm Pavel Hlaváček pracoval, venčil psy a staral se o ně. Později odešel a nechal útulek žít vlastním životem.

Počáteční investice byla zhruba 8 milionů Kč, náklady na jeho provoz ročně přesahují 3 miliony Kč. Útulek má vlastní zaměstnance (většinou brigádníky) a vedení. Areál útulku má dvě části, jednu pro psy a druhou pro volně žijící živočichy. Druhou část řídí Pavel Křížek. Díky jeho iniciativě se do areálu podařilo přivést i státní finance, ze kterých byla financovaná rekonstrukce. Díky tomu má pronajatou budovu na 50 let zdarma.¹²⁰

5.4.3 Divadlo Hogo Fogo

Divadlo Hogo Fogo je divadelní budova bez stálého souboru, která se nachází v obci Drážkov nedaleko Hrachova. Bylo otevřeno v říjnu 2019. Vzniklo přestavěním nevyužívané budovy, kterou Pavel Hlaváček odkoupil od obce Drážkov. Vybavení budovy bylo konzultováno se Studiem DVA. V budově funguje také divadelní kavárna. Divadlo má kapacitu 136 míst, Hrachov má 115 obyvatel.¹²¹

Spolu s divadlem vznikl i spolek, Divadlo HOGO FOGO, z. s. V jeho čele stojí ředitelka divadla G. Falcová.¹²² Má na starosti fungování divadla a dramaturgii. U založení spolku stál Pavel Hlaváček, G. Falcová, a místní divadelní ochotníci.

„V Drážkově je také ochotnický spolek, kde G. Falcová režíruje, ve kterém je i bývalý starosta a další místní obyvatelé. Ochotníky jsem také oslovil při zakládání spolku. Vybral jsem lidi, kteří jsou přející.“¹²³

¹¹⁹ Domov fauny, s. r. o. *O nás - Život na Fauně* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.domovfauny.cz/zivot-na-faune-o-nas/>

¹²⁰ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹²¹ ČSÚ. *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2015* [online]. 2015 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

¹²² Divadlo HOGO FOGO, z. s. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Účinnost od 21. 6. 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57942905&subjektId=1054579&spis=1175828>

¹²³ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

Divadlo se zaměřuje na zájezdová představení pražských agentur a divadel (Agentura Háta, Divadlo Kalich), představení místních ochotníků a koncerty.¹²⁴ Prostor divadla je ale využíván i k dalším účelům. Odehrává se v něm divadelní kroužek, tělovýchovná cvičení, aerobik nebo například besedy. Divadelní sál je díky posuvné elevaci variabilní.

Představení většinou stojí od 20 do 100 tisíc Kč. Ideální cena představení je pod 70 000 Kč. Cena vstupenek je počítána na plné hlediště, aby se z prodeje pokryly všechny náklady. Většinou se hlediště naplní a divadlo si na sebe vydělá. Při případném manku doplácí rozdílovou částku Pavel Hlaváček. Divadlo nemá žádné sponzory. Během běžného provozu je třeba do divadla dát 50 až 60 tisíc Kč měsíčně, ročně částka nepřesáhne 1 milion Kč.¹²⁵

5.4.4 Výtvarné umění

5.4.4.1 Sbírka výtvarného umění

Pavel Hlaváček má společně se svým společníkem, Ondřejem Kochmanem, sbírku výtvarného umění SbírkA, s. r. o.¹²⁶ Jde o sbírku moderního umění od současných autorů, například Krištofa Kintery.

„Umělecká díla, která máme, nám dělají dobře, a díky tomu mohou umělci vytvářet například velké sochy nebo jiná díla.“¹²⁷

¹²⁴ Divadlo HOGO FOGO, z. s. *PROGRAM DIVADLA HOGO FOGO* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hogofogo.cz/program/>

¹²⁵ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹²⁶ <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/04819098/sbirka-sro/>

¹²⁷ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

5.4.4.2 Umělecké rezidence

V areálu firmy D. I. Seven v Praze se pronajímají dva ateliéry, ve kterých působí malíři nebo sochaři. Ateliéry jsou Pavlem Hlaváčkem spolufinancovány. Tato iniciativa vznikla ve spolupráci s festivalem 4 + 4 dny v pohybu. Spolupráce trvá již několik let.¹²⁸

Ateliéry byly původně k dispozici na 1 rok, v současnosti se doba pronájmu prodloužila na 2 roky. Umělci, kteří o pronájem stojí, musí být vybráni.

5.4.4.3 Public Jukebox

Public Jukebox je socha, elektro-akustický veřejný projekt.¹²⁹ Dokáže přehrát vybranou skladbu pomocí amplionů. Tato socha, jejíž autorem je Krištof Kintera, se nachází nedaleko vesnice Hrachov, uprostřed louky.

Socha před svým trvalým umístěním v přírodě cestovala po světě a ČR. Pavel Hlaváček chtěl původně sochu u budovy divadla v Drážkově, Krištof Kintera ji však chtěl osamocenou, v přírodě. Socha funguje celoročně, spouštění hudby je omezeno časovačem tak, aby nehrála během nočních hodin.

5.4.5 Hotel Vltavan

Nejnovějším projektem, kterému se Pavel Hlaváček věnuje, je rekonstrukce Hotelu Vltavan na náměstí v Sedlčanech. Svou povahou tento projekt vybočuje z předchozích projektů, protože je zaměřen na sport a rekreaci. Pavel Hlaváček ho však jako mecenášský považuje.¹³⁰

¹²⁸ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹²⁹ KINTERA, Krištof. *Public Jukebox* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.kristofkintera.com/pages-work/public-jukebox.htm>

¹³⁰ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

5.5 Společenská odpovědnost, motivace

Pro Pavla Hlaváčka je hlavní jeho osobní nastavení. Chce být přející, protože nepřejících lidí je, dle jeho slov, velké množství. Říká, že není možné mít všechno hned. Ve svých 36 letech se rozhodl odejít z vedoucí pozice ve svých firmách, aby se mohl více věnovat mecenášským projektům. Ve svých firmách je stále aktivní, nicméně už ne v takové míře, jako dříve.¹³¹

Důležité je pro něj pozitivní nastavení lidí a snaha o posun vpřed. Konkrétní činy jsou pro něj důležitější než aktivita na sociálních sítích, potažmo internetu. Důraz klade na nemateriální nastavení jednotlivce, píli a poctivou práci, nesnáší lakotu. Snaží se každý den hledat nějaký cíl.¹³²

„Peníze buďto zdědíte, ukradnete, nebo vyděláte. K vydělávání peněz vás může motivovat jen to, že je využijete jinde nebo je do vložíte do něčeho zajímavého.“¹³³

Motivace pro každý projekt byla odlišná. V případě útulku šlo o pomoc psům, impulsem pro vznik divadla byla energie místních ochotníků a osoba G. Falcové. Ta učí děti P. Hlaváčka ve škole nedaleko Sedlčan, kde vede mimo jiné divadelní kroužek.

Pavel Hlaváček se vyhýbá publicitě, nechce být vidět. Věci, které dělá, dělá proto, že z nich má radost a naplnění. U mecenášských projektů nepotřebuje okázalosti a tvrdou cestu za úspěchem, protože od toho má svou firmu. Sám sebe vnímá jako střední cestu mezi introvertem a extrovertem.¹³⁴

5.6 Plánování

Pro Pavla Hlaváčka je při plánování mecenášské činnosti nejdůležitější důvěra v daný projekt. Řídí se selským rozumem a intuicí. Pokud mu na projektu něco neseďí, vůbec do něj nevstoupí, nebo ho zrealizuje sám.¹³⁵

Projektům poskytuje finanční podporu, ale do jejich řízení příliš nezasahuje. Příklad můžeme ilustrovat na Divadle Hogo Fogo. To řídí G. Falcová (stará se o provoz a dramaturgii) a s P. Hlaváčkem celý průběh konzultuje.¹³⁶

¹³¹ HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

¹³² Ibid.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Ibid.

¹³⁶ Ibid.

Jako důležitý vliv na svoje rozhodování vnímá svůj brzký odchod z domova. Ve 14 letech se vydal studovat střední školu. Její dokončení a získanou maturitu považuje za největší skok do svého tehdejšího profesního života. Nevyužívá počítač, nově se učí s dotykovým telefonem. Před pandemií ani příliš nevyužíval email, okolnosti ho však donutily tento návyk změnit.¹³⁷

5.7 Ohlasy okolí, vztah s místem

Pavel Hlaváček si vytvořil geografický trojúhelník mezi Hrachovem, Drážkovem a Sedlčany. V něm funguje většina jeho současných projektů. Necestuje, protože neumí žádný cizí jazyk. V regionu funguje několik neziskových organizací, které sleduje a jejich činnost podporuje. Konkrétně jde o domácí hospic a chráněné bydlení pro fyzicky a psychicky postižené. Zaměstnancům domácího hospice poskytl v nově rekonstruované budově Hotelu Vltavan zdarma kanceláře.¹³⁸

V Hrachově financoval výstavbu dvou dětských hřišť a opravu kapličky. Rád by opravil obchod, hospodu, a umožnil místním dostupnost služeb přímo v místě jejich bydliště. Lokálnost je pro něj důležitá i v širším kontextu. Snaží se nakupovat od místních zemědělců a živnostníků.¹³⁹

Zpětná vazba místních obyvatel na mecenášské projekty je většinou pozitivní. Nejlepší reakce zaznamenala výstavba divadla. Útulek byl také přijat dobře, jediná výtka směřovala ke štěkotu psů. Nejrozporupnější reakce byly na Public Jukebox, který je umístěný ve volné krajině. Místní obyvatelé (a hlavně myslivci) viděli rozpor v jeho účelu a umístění v přírodě. Socha reprodukuje hudbu pouze v určitých časových intervalech, v 9:00 se zapíná, v 17:00 se vypíná.¹⁴⁰

Reakce politického vedení byly pozitivní v Drážkově i Sedlčanech. Drážkovské zastupitelstvo i starosta odkup budovy a výstavbu divadla podpořili. Při vzniku divadla komunikoval tým divadla s ředitelem kulturního domu v Sedlčanech a s ředitelem divadla v Příbrami. Hogo Fogo spolupracuje i divadlem Ungelt. Nejmenované představení bude mít dvě premiéry, jednu v Ungeltu, druhou v Drážkově. V Sedlčanech, kde vzniká Hotel Vltavan, jsou vztahy s politiky také na dobré úrovni.¹⁴¹

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ Ibid.

¹³⁹ Ibid.

¹⁴⁰ Ibid.

¹⁴¹ Ibid.

5.8 Evaluace mecenášství

Pavel Hlaváček nemá pocit, že by mecenášským životem něco ztratil. Velké množství lidí ho, kvůli regulované publicitě, nezná. Navíc v regionu 20 let nežil. Množství investované času přesně neměřil, finance také ne. Do útulku investoval za 15 let jeho fungování zhruba 45 milionů Kč. Výstavbu divadla, Jukeboxu nebo Hotelu Vltavan nekomentoval.¹⁴²

Podnikal pro úspěch, peníze příliš neřešil. V současnosti je řeší, ale hlavně proto, aby je mohl investovat do projektů, které považuje za zajímavé. Sám si ale přeje, aby jeho vlastní děti nepodnikaly a dělaly něco prospěšnějšího, například učily. Specifické dopady své činnosti neměřil, nechává věci spíše plynout.¹⁴³

„Vždy mi jde hlavně o tu věc, které se věnuji, o její vnitřní smysl. Aby to prostě byla dobrá věc. Nezáleží tolik na tom, kolik do toho šlo času nebo peněz.“¹⁴⁴

5.9 Covid-19

Během pandemie covid-19 divadlo funguje ve velmi omezeném režimu. Proběhlo pouze několik online koncertů. Když divadlo nefunguje, tak nic nestojí. Je případně k dispozici mladým umělcům, kteří ho mohou využít zdarma, musí jen zaplatit technika. O státní podporu žádalo divadlo pouze jednou. Pavel Hlaváček to vnímá jako ztrátu času, proto se žádosti neopakují.¹⁴⁵

5.10 Vize do budoucna

Plány do budoucna jsou různé, točí se hlavně okolo místního regionu. Jedním z nich je snaha postavit obchod s regionálními surovinami, bez polotovarů a umělých potravin, kde by byla kvalita upřednostněná před cenou. Jde o slib, který dal Pavel Hlaváček jednomu Hrachovskému rodákovi.¹⁴⁶

Dalším možným plánem je vznik galerie, ve které by byla vystavená umělecké sbírka SbírkA, s. r. o. Většinou svá díla Hlaváček ale půjčuje na různé výstavy.

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Ibid

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Ibid.

¹⁴⁶ Ibid.

6 Jan Školník (Broumovsko)

6.1 Kontext regionu

Broumovsko (resp. SO ORP Broumov) se nachází v Královéhradeckém kraji, v okrese Náchod. Kraj měl k 30. září 2020 lehce přes 551,5 tisíc obyvatel. Řadí se tak na 9. místo mezi kraji ČR.¹⁴⁷

„Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. Nejvyšší koncentrací cestovního ruchu v České republice se vyznačují Krkonoše.“¹⁴⁸

SO ORP Broumov měl k 31. 12. 2019 15 876 obyvatel na celkové ploše 25 937 ha (cca 0,6 obyvatele na 1 ha). V roce 2001 na stejném území bydlelo 17 630 obyvatel. Je tedy patrný úbytek obyvatel, způsobený stěhováním se mimo region a zvyšujícím se průměrným věkem (v roce 2001 byl 36,1 u mužů a 39,5 let u žen; zatímco v roce 2019 byl 42,1 u mužů a 45,3 let u žen).¹⁴⁹ Broumov měl 7 370 obyvatel k 1. lednu 2020.¹⁵⁰

„Zatímco v roce 1930 měl Broumov téměř 11 tisíc obyvatel, v roce 1950 to bylo již necelých 7 tisíc. Od padesátých let počet obyvatel mírně narůstal (8 361 obyvatel v roce 2001), od začátku nového tisíciletí počet obyvatel znovu klesá, v roce 2010 se Broumov dostal pod hranici 8 tisíc obyvatel.“¹⁵¹

Město Broumov má 23 zastupitelů. Starostou je Ing. Jaroslav Bitnar za uskupení Volba pro Broumov, místostarostou je Kamil Slezák za uskupení Broumováci. Z 23 členů zastupitelstva je 6 za Volbu pro Broumov, 5 za ČSSD, 4 za uskupení Broumováci, 3 za KDU-ČSL, 2 za volební stranu Nestráníci. Strany KSČM, ODS a Stěna s Východočechy mají každá po jednom mandátu.¹⁵²

¹⁴⁷ ČSÚ. *Srovnání krajů v České republice - 2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/1-zakladni-charakteristika-okresy-6sr5f1hgqz>

¹⁴⁸ ČSÚ. *Charakteristika kraje Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje

¹⁴⁹ ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Broumov v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11264/106342330/525201.pdf>

¹⁵⁰ ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2020* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

¹⁵¹ OTTE, Miroslav. *Historie města*. Město Broumov, 2012 [online]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/historie-mesta/d-2516>

¹⁵² Město Broumov. *Zastupitelstvo města* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://m.broumov-mesto.cz/zastupitelstvo-mesta/os-50>

6.2 Kulturní nabídka na Broumovsku

Broumovská kulturní nabídka je kromě činnosti APRB utvářena městskými institucemi. Ty jsou sdruženy pod organizační složku města Kultura a infocentrum.¹⁵³

Konkrétně jde o Kulturní dům Střelnice, Konferenční sál IC Broumovska, Městské divadlo Broumov, Výstavní síň Na staré radnici a Výstavní síň Lokart.¹⁵⁴ Městské divadlo má 2 divadelní soubory.¹⁵⁵ V Broumově funguje také knihovna,¹⁵⁶ Muzeum Broumovska¹⁵⁷ a Základní umělecká škola.¹⁵⁸ Ve městě najdeme undergroundový klub Eden a festival Broumovská kytara.¹⁵⁹

Broumov je sídlem i několika uměleckých souborů. Konkrétně jde o pěvecký sbor Stěnavan, komorní soubor Canticum, dechová hudba Broumovanka a již zmíněný divadelní soubor nebo ZUŠ.¹⁶⁰

6.3 Základní informace o Janu Školníkovi

Jan Školník je podnikatel a filantrop původem z Prahy, je mu 48 let. Jeho činnost je spojena s Broumovem, do kterého se v roce 1997 přestěhoval, aby začal řídit firmu HOBRA - Školník, s. r. o. Ta se věnuje výrobě filtračních desek. Firma měla v srpnu 2018 celkem 80 zaměstnanců a obrat 300 milionů Kč.¹⁶¹ Působí na českém i mezinárodním poli.

¹⁵³ Město Broumov. *Kulturní zařízení* [online]. Broumov, 2012 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/seznam-kulturnich-zarizeni/d-1191/p1=25387>

¹⁵⁴ Ibid.

¹⁵⁵ Královehradecký kraj. *Městské divadlo Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hkregion.cz/dr-cs/100691-mestske-divadlo-broumov.html>

¹⁵⁶ Město Broumov. *Městská knihovna v Broumově* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/mestska-knihovna-v-broumove/os-1010/p1=3821>

¹⁵⁷ Město Broumov. *Muzeum Broumovska* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://broumov-mesto.cz/kontakty/os-1011/p1=3480>

¹⁵⁸ ZUŠ Broumov. *Web školy* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.zusbroumov.cz/cs/>

¹⁵⁹ TŮMOVÁ, Štěpánka. *Hospodu zavřel a přesunul se do továrny, Pitaš slaví první rok Edenu* [online]. iDnes.cz, 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/undergroundovy-klub-eden-stanislav-pitas-broumov.A170304_2310015_hradec-zpravy_the

¹⁶⁰ RYDLO, Vojtěch. *Analýza právních forem kulturních domů v okrese Náchod*. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Strana 56. V době citace práce nebyla k dispozici online.

¹⁶¹ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v perifurizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-perifurizovane-oblasti>

„Broumovská firma HOBRA – Školník s.r.o. navazuje na výrobní tradici závodu od založení v roce 1930. Již od roku 1950 se řadí mezi tradiční výrobce filtračních desek a od roku 1965 rovněž mezi výrobce vysoce kvalitních izolačních materiálů.“¹⁶²

6.4 Mecenášská činnost

Mecenášská činnost Jana Školníka je oproti dvěma předchozím případům komplexnější. Jedním z impulsů pro začátek zájmu o rozvoj společnosti a regionu byla osoba Libuše Růžičkové. Ta byla starostkou Broumova v letech 2002 až 2010.¹⁶³ Věnovala se mimo jiné rozvoji veřejného prostoru, což korelovalo se zájmem Jana Školníka. Ten se po stabilizaci firmy začal více zajímat o rozvoj regionu. Zájem vyvrcholil založením APRB roce 2004.¹⁶⁴

Jan Školník vnímá mecenášství jako podílení se na věcech veřejných, příspěví či dávání vlastní komunitě. Nepoužívá pojem mecenášství, preferuje spíše dárcovství nebo filantropické či charitativní činnosti. Kulturní mecenášství vnímá jako komplikovanější, protože jeho výsledky nejsou okamžitě vidět. Kultura samotná by měla být nositelem společenského konsenzu a rozvojových myšlenek, její úpadek znamená úpadek společnosti v dlouhodobém horizontu. Téma rozvoje mecenášství vnímá jako dlouhodobé. Objem darovaných financí není přímo úměrný pouze ochotě lidí dávat peníze, ale také kvalitní práci fundraiserů.¹⁶⁵

„Není to tak, že by někdo bohatnul a bohatnul a následně si řekne, že by peníze rozdál. Vy za tím člověkem musíte přijít a musíte ho požádat, aby vám něco dal. Teprve potom nastává ten moment, kdy vám někdo něco dá.“¹⁶⁶

Myšlenky mecenášství se mu ve svém okolí daří šířit, ale jde o běh na dlouhou trať. Záleží i na okolnostech a období, ve kterém se společnost nachází. Během epidemie je úspěch, když se podaří udržet stávající úroveň darů.¹⁶⁷

¹⁶² Hobra - Školník, s.r.o. *O společnosti* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hobra.cz/o-spolecnosti>

¹⁶³ KULHÁNEK, Milan. *Odešla významná absolventka JUDr. Libuše Růžková* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.gybroumov.cz/cs/a/odesla-vyznamna-absolventka-judr-libuse-ruckova>

¹⁶⁴ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferyzované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

¹⁶⁵ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

¹⁶⁶ Ibid.

¹⁶⁷ Ibid.

6.4.1 Zdroje financí

Financování mecenášské činnosti se v případě Jana Školníka a jeho organizací skládá ze čtyř základních částí. První částí jsou finance Jana Školníka, resp. jeho firmy. Druhou částí jsou finance od místních podnikatelů, firem nebo soukromých dárců. Třetí částí jsou finance státní a čtvrtou jsou peníze, které si organizace vydělaly vlastní činností.¹⁶⁸

Při pohledu do účetní závěrky APRB za rok 2019 lze toto rozdělení popsat detailněji. Provozní dotace byly ve výši 1,52 milionu Kč; přijaté příspěvky 3,44 milionu Kč; tržby za vlastní výkony a zboží byly 9,28 milionu Kč, ostatní výnosy 2,1 milionu Kč a tržby z prodeje majetku 0,1 milionu Kč.¹⁶⁹

„My jsme z firmy nikdy nedávali víc než další významní partneři. A naopak bych řekl, že podíl firmy na financování agentury se postupně snižuje, agentura se stabilizovala. Je samozřejmě výhodné, že má nějaký dlouhodobý výhled, že s tou podporou může počítat, ale vůbec se nedá říct, že by agentura byla závislá na firmě Hobra-Školník.“¹⁷⁰

Jan Školník se svou ženou pracují pro své organizace zdarma. Svůj čas vyhodnocují ve výročních zprávách optikou podnikání (kolik peněz by vydělali, kdyby věnovali stejný čas podnikání). Každý rok jde o 1,2 milionu Kč.¹⁷¹

Jednou z hlavních snah APRB je navýšení podílu soukromých zdrojů, protože státní a evropské granty mohou být příliš determinující svým zadáním. I přesto je ale Jan Školník vnímá jako dobře fungující.¹⁷²

¹⁶⁸ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

¹⁶⁹ Agentura pro rozvoj Broumova, z. s. *Účetní závěrka 2019* [online]. Broumov, 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63023793&subjektId=807721&spis=645379>

¹⁷⁰ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

¹⁷¹ Ibid.

¹⁷² Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v perifurizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

Jedním ze soukromých zdrojů je Podnikatelský klub Broumovska, který sdružuje aktivní osobnosti a organizace regionu. Většina z nich trvale přispívá na činnost APRB.¹⁷³

Instituce okolo Agentury a APRB samotná dostaly v roce 2019 granty a dotace od těchto institucí: Státní fond kultury, Ministerstvo kultury, Královehradecký kraj, Město Broumov, Vinařský fond. Výše grantů a dotací pro všechny organizace) byla: 1,12 milionu Kč od Ministerstva kultury; 1,53 milionu Kč od Královehradeckého kraje; a 1,09 milionu Kč od města Broumov.¹⁷⁴ Vzhledem k velikosti všech institucí (resp. samospráv) je zajímavé, kolik přispívá město Broumov.

APRB se také věnuje fundraisingu. Veřejnost má možnost podpořit činnost Agentury několika způsoby. Drobnými podporovateli jsou tzv. „klášterníci,“ kterých v roce 2019 bylo 79 a podpořili činnost v Broumově celkově 147 250 Kč. Dalšími možnostmi podpory jsou darovací formuláře na webu darujme.cz a portál givt.cz, který umožňuje během nákupu v konkrétních e-shopech malou částkou podpořit činnost APRB. V kavárně Café Dietzenhofer lze navíc koupit láhev vína Selectio Monastica. Z každé prodané lahve jde 38 Kč na podporu činnosti kláštera.

APRB má zlaté, stříbrné, bronzové a institucionální partnery, nejčastěji z řad místních podnikatelů nebo samospráv. Specifika jednotlivých skupin nejsou ve výroční zprávě rozvedeny.¹⁷⁵

¹⁷³ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 43

¹⁷⁴ Ibid, s. 62.

¹⁷⁵ Ibid, s. 67.

6.4.2 Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s.

Agentura pro rozvoj Broumovska vznikla v roce 2004. Zakladatelem je Jan Školník a jeho manželka Marcela, která je předsedkyní spolku.¹⁷⁶ Na začátku měla Agentura 2 dobrovolníky a 2 zaměstnance.¹⁷⁷ V roce 2019 měla Agentura 78 zaměstnanců a spolupracovníků.¹⁷⁸ Většina zaměstnanců pochází z regionu Broumovska.¹⁷⁹

„Posláním Agentury je spojovat aktivní subjekty, podporovat kreativní nápady, zodpovědně stimulovat rozvoj regionu, iniciovat návrat a příchod tvůrčích lidí a trvale spoluvytvářet příjemné prostředí pro život.“¹⁸⁰

V roce 2014 měla Agentura náklady 10,8 milionu Kč a výnosy 10,78 milionu Kč.¹⁸¹

V roce 2019 byly náklady 18,95 milionu Kč a výnosy 16,43 milionu Kč.¹⁸²

Činnost agentury a institucí s ní spojených je bohatá. Zaměřuje se na všechny možné formy rozvoje regionu. Konkrétní činnosti jsou rozvedeny v následujících kapitolách.

6.4.2.1 Organizace spojené s Agenturou pro rozvoj Broumovska, z. s.

S fungováním Agentury jsou spojené další společnosti zřizované nejčastěji dle odvětví, kterému se věnují. Specifika a další informace o některých z nich jsou rozvedené v dalších kapitolách. Agentura v nich figuruje buďto jako společník (u s. r. o.), zřizovatel (u o. p. s., s výjimkou Společnosti pro destinační management Broumovska, o. p. s., kde je jedním ze zakladatelů) a jako jeden z členů u Broumovské klávesy, z. s.

¹⁷⁶ Obchodní rejstřík. *Agentura pro rozvoj Broumovska, z.s., Broumov IČO 26652021* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/26652021/agentura-pro-rozvoj-broumovska-z-s/>

¹⁷⁷ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Naše historie* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/o-nas/nase-historie>

¹⁷⁸ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 69

¹⁷⁹ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

¹⁸⁰ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 12

¹⁸¹ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Účetní závěrka 2019* [online]. Broumov, 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63023793&subjektId=807721&spis=645379>

¹⁸² Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 62

Výroční zpráva APRB za rok 2019 uvádí tyto organizace:

První společností je Klášter Broumov servisní, s. r. o. Ta zajišťuje prohlídkové okruhy Kláštera Broumov, Benediktínských sklepů a provozuje Dům hostů. Hospodaří s obratem 11,56 milionu Kč.

O provoz tiskárny a zahradnické a úklidové služby se stará Centrum služeb Broumov, s. r. o. Hospodaří s obratem 11,29 milionu Kč.

AP Broumov, s. r. o. (Agentura práce) funguje jako poskytovatel zaměstnanců a pracovních míst pro Čechy a Poláky. Obrat činí 13,48 milionu Kč.

Pro rozvoj Broumovska, o. p. s., se zabývá Dobročinným večerem pro Broumovsko a grantovými programy. Hospodaří s obratem 1,08 milionu Kč.

Společnost Naše Broumovsko, o. p. s., zajišťuje internetové zpravodajství nase.broumovsko.cz a její obrat je 68,76 tisíc Kč.

O pořádání festivalu Za poklady Broumovska se stará stejnojmenná obecně prospěšná společnost, obrat je 3,08 milionu Kč.

Vzdělávací a kulturní centrum Broumov, o. p. s. spolurealizuje aktivity v prostorech Kláštera Broumov s obratem 2,07 milionu Kč.

Společnost pro destinační management Broumovska, o. p. s. se stará o rozvoj cestovního ruchu v regionu, a Broumovská klávesa, z. s. pořádá mezinárodní klavírní soutěž stejného jména.

V květnu 2020 vznikla Strategická rada regionu Broumovsko. U jejího zrodu stály organizace: Agentura pro rozvoj Broumovska, Podnikatelský klub Broumovska a Společnost pro destinační management Broumovska; a tři města: Broumov, Police nad Metují, a Teplice nad Metují. Vzniklá právnická osoba má do jisté míry suplovat bývalý okres Broumov.¹⁸³

APRB v roce 2018 iniciovala založení Investičního klubového fondu Broumovsko a v roce 2020 Nadačního fondu Broumov - město kultury, který souvisí s kandidaturou na titul Evropské hlavní město kultury.¹⁸⁴

¹⁸³ Město Broumov. *Vznikla Strategická rada regionu Broumovsko* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.broumov-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=1276&id_dokumenty=23862

¹⁸⁴ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

6.4.3 Klášter Broumov

Broumovský klášter je významným prvkem celého regionu. Momentálně ho spravuje řád benediktýnů, ale není obsazen řeholní komunitou. Klášter je v současnosti samostatným subjektem, navíc hraje ve fungování APRB významnou roli.

Největšího rozkvětu a současné podoby se klášter dočkal během baroka, kdy byl kostel i přilehlé klášterní budovy přestavěny podle návrhů bratrů Dietzenhoferových. Dle jejich stylu bylo přestavěno i velké množství kostelů v okolních vesnicích. Během komunistického režimu byl klášter zanedbávaný a sloužil jako vězení pro řeholníky a řeholnice různých řádů.¹⁸⁵

V budově kláštera se uskutečnila jedna z prvních akcí, na které se podílel Jan Školník. Agentura chtěla v klášteře udělat veřejnou ochutnávku vín, která byla naplánovaná na pátek a sobotu, a její výtěžek by šel na podporu činnosti APRB. Zástupci kláštera byli pouze pro sobotní program, a tak se páteční akce konala v centru města. Po její návštěvě lidé z kláštera svůj pohled přehodnotili a nabídli Agentuře, aby příští rok byla celá akce v areálu kláštera. Šlo o začátek dodnes trvající spolupráce a Jan Školník tento moment označuje jako zlomový. Po tom, co se odehrála událost v klášteře, přišli jeho zástupci s nabídkou pronájmu jedné z budov v areálu kláštera (dnešní Galerie Dům). APRB chtěla k pronájmu celou klášterní zahradu, aby jí otevřela veřejnosti.¹⁸⁶

Spolupráce postupnými kroky dospěla do současné situace, kdy Agentura sídlí v areálu kláštera a postupně ho celý renovuje. Vrcholem spolupráce mezi klášterem a APRB byla celková renovace kláštera v roce 2015. Rekonstrukce byla zaměřena podnikatelským duchem, aby klášter sloužil více k funkčnímu využití než k prezervaci historické expozice.¹⁸⁷

Rekonstrukce měla velký význam pro místní obyvatele. Spolek vznikl roku 2004 a od té doby do roku 2014 pořádal různě kulturní akce, doufaje, že se ostatní obyvatelé připojí a budou stejně iniciativní. Zájem z jejich strany tehdy byl, ale ne nijak výrazný. Avšak rekonstrukce tento fenomén pomohla posunout směrem ke

¹⁸⁵ Klášter Broumov. *Klášter Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/klaster-broumov>

¹⁸⁶ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v perifurizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

¹⁸⁷ Ibid.

změně. Po opravě fasád a omítek přišlo na den otevřených dveří přes 5000 návštěvníků, což jsou zhruba dvě třetiny obyvatel Broumova.¹⁸⁸

Klášteř se v současné době chce prezentovat a fungovat jako evropské kulturní centrum, podněcující tvořivost, sebevědomí a toleranci. V areálu klášteřa momentálně fungují kanceláře APRB; Dům hostů, kde se návštěvníci mohou ubytovat; Kostel sv. Vojtěcha; Kavárna Café Dietzenhofer; Restaurace U Tří růží; Benediktinské sklepy, kde probíhají degustace vín; Kreslárna, kde se koná většina koncertů klubu ArtCafé; Infobod; Pokladna; Lapidárium, které slouží jako dětská galerie; a Opatské sály.

V klášteřní zahradě se nachází kulturní a konferenční sál Dřevník; Galerie Dům; Fontána; Altán; Kuželník; Skleník; Vodárenská věž; a Literární domek, kde probíhají literární rezidence. V prostorech zahrady probíhají v letních měsících také svatby, koncerty a jiné události.

6.4.3.1 ArtCafé

ArtCafé je multižánrový hudební klub, který nabízí koncerty českých i zahraničních interpretů. Koncerty se konají dvakrát či třikrát do měsíce, buďto v klášteřní zahradě nebo v sále Kreslárna. Návštěvníci se mohou stát členy klubu ArtCafé, aby získali výhodnější vstupné na koncerty a slevu v klášteřní kavárně.

V roce 2019 se konalo 28 koncertů, které celkem navštívilo 2 787 platících návštěvníků.¹⁸⁹

6.4.3.2 Galerie Dům

Galerie Dům je výstavní síň, která se nachází v klášteřní zahradě. V roce 2019 zde vystavoval například Jan Merta nebo Jiří Kobr. Galerie funguje od roku 2012. Kromě klasických výstav nabízí také komentované prohlídky pro školní kolektivy nebo zájemce.¹⁹⁰ V přízemí galerie je obchod s výtvarnými potřebami.¹⁹¹

¹⁸⁸ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

¹⁸⁹ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 18

¹⁹⁰ Ibid, s. 21.

¹⁹¹ Galerie Dům. *O Galerii Dům* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://galeriedum.cz/cs/o-galerii-dum>

6.4.3.3 Dětská galerie Lapidárium

V areálu kláštera se nachází také dětská galerie Lapidárium. Ta vznikla v roce 2019 předěláním původního klášterního Lapidária. Věnuje se současnému umění a vzdělávacím programům pro školy i veřejnost.¹⁹²

6.4.3.4 Literární domek

Literární domek se nachází v klášterní zahradě a slouží jako rezidenční místo pro české, německé a polské autory. Spisovatelé či ilustrátoři zde tráví obvykle několik týdnů či měsíců. Domek jim nabízí kompletní zázemí k tvorbě. Provoz zajišťuje VKCB ve spolupráci s Goethe Institutem.¹⁹³

6.4.3.5 Kulturní sál Dřevník

V areálu kláštera funguje mimo jiné multifunkční sál Dřevník. Vznikl během revitalizace kláštera na přelomu let 2014 a 2015.¹⁹⁴ Bývá využíván ke konferencím, divadelním představením a nebo dalším akcím. Kapacita sálu je 280 sedících diváků při využití elevace, při její uklizení se kapacita zvyšuje až na 400 stojících osob.¹⁹⁵

6.4.3.6 Nahrávací studio

V areálu kláštera funguje také od roku 2015 nahrávací studio. Využívají ho umělci jak z regionu, tak z jiných částí ČR.¹⁹⁶

6.4.3.7 Ostatní akce

V areálu kláštera probíhají i další události. Na trzích si návštěvníci mohou třikrát ročně koupit regionální produkty nebo sezónní dekorace. Na akci je možné podpořit psí útulek.

Každý červen se odehrává veřejná degustace vín jménem Vinum et Cetera. V září se koná Klášterní burčákobraní, které je také veřejnou degustací.¹⁹⁷

¹⁹² Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 31

¹⁹³ Klášter Broumov. *Literární domek* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/literarni-domek>

¹⁹⁴ Klášter Broumov. *Dřevník* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/drevnik>

¹⁹⁵ Ibid.

¹⁹⁶ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2018* [online]. Broumov, 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2018-lq.pdf>, s. 52

¹⁹⁷ Ibid, s. 27.

6.4.4 Kultura

6.4.4.1 Za poklady Broumovska

Za poklady Broumovska je festival klasické hudby, který se odehrává v kostelích v okolí Broumova. Koná se vždy od 1. května každou letní sobotu. Festival nabízí české i zahraniční umělce. Vstupné je dobrovolné a výtěžek jde na podporu kostelů, ve kterých se odehrává (v roce 2019 se vybralo 241 388 Kč a festival navštívilo 2972 diváků).¹⁹⁸

Doprovodnou akcí festivalu jsou Letní hornové kurzy. Jde o mezinárodní týdenní setkání mladých hornistů, v roce 2019 se konal již pátý ročník se 70 účastníky z celého světa. Vyvrcholením celého kurzu byl koncert účastníků a lektorů.¹⁹⁹

6.4.4.2 Broumovská klávesa

Broumovská klávesa je mezinárodní soutěž je pro klavíristy do 17 let, která se každoročně koná v areálu kláštera. V roce 2019 se soutěže zúčastnilo 57 klavíristů z různých evropských zemí. První ročník se konal v roce 2011.

V porotě soutěže jsou zástupci odborné veřejnosti. V roce 2019 šlo o zástupce organizací: Intergram, Česká filharmonie, Konzervatoř Brno, Pražská konzervatoř a další. Uměleckým ředitelem festivalu je Ivo Kahánek, který se přímo podílel na jeho vzniku.²⁰⁰

6.4.4.3 Divadelní činnost

V Broumově také vznikají divadelní představení v produkci VKCB. V roce 2018 měla premiéru Cesta Emericha Ratha, v roce 2015 inscenace HRA-NIC-e. Na novější inscenaci se podíleli profesionální i ochotničtí herci z regionu a celé ČR.²⁰¹

6.4.5 Vzdělávání

6.4.5.1 Maiwaldova akademie

V rámci VKCB vznikla Maiwaldova akademie. Jejím hlavním cílem je vzdělávání v oblasti environmentální problematiky a osvěta v odpovědnému přístupu

¹⁹⁸ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 22

¹⁹⁹ Ibid, s. 24.

²⁰⁰ Ibid, s. 25.

²⁰¹ Ibid, s. 26.

k přírodě i ostatním lidem. Dále se věnuje historii a umění. Programy jsou dostupné pro všechny stupně škol (mateřské, základní, střední) i pro veřejnost.²⁰²

K dispozici jsou stáže pro studenty pedagogických, muzejních a galerijních oborů, kteří si mohou v rámci Maiwaldovy akademie splnit povinnou pedagogickou praxi.²⁰³

6.4.5.2 Broumovské diskuze

V roce 2014 proběhl první ročník Broumovských diskuzí. Zabývají se řešením aktuálních a nadčasových témat a filozofických otázek. V roce 2017 se do Broumova podařilo dostat většinu tehdejších prezidentských kandidátů. Diskuze se konají v prostoru Dřevníku.²⁰⁴

6.4.5.3 Univerzita třetího věku, meditace

APRB nabízí ve spolupráci s Univerzitou v Hradci Králové také vzdělání pro starší spoluobčany, univerzitu třetího věku. Poplatek je 250 Kč za semestr.²⁰⁵

Pro místní obyvatele jsou k dispozici meditace.

6.4.5.4 Science Café, Dialog Café

Iniciativa SC, DC působí po celé ČR, a Broumov funguje jako jedna ze zastávek. Přednášky jsou natáčeny a následně dostupné online.²⁰⁶

„Science Café a Dialog Café Broumov nabízí příjemný prostor pro neformální setkávání vědců, filosofů, sociologů či jiných zajímavých osobností ze společenského života a široké veřejnosti.“²⁰⁷

6.4.6 Rozvoj regionu

6.4.6.1 Dobročinný večer pro Broumovsko

APRB pravidelně pořádá Dobročinný večer pro Broumovsko, který se koná vždy v předvečer ochutnávky vín Vinum et Cetera. Jde o společenskou akci, kde

²⁰² Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Maiwaldova akademie* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/nase-cinnost/vzdelavani/maiwaldova-akademie>

²⁰³ Maiwaldova akademie. *Úvod / O nás / Stáže* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://ma.klasterbroumov.cz/cs/nabidka-pracovni-staze-praxe-1>

²⁰⁴ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2017* [online]. Broumov, 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-2017-low.pdf>, s. 28

²⁰⁵ Klášter Broumov. *Univerzita třetího věku* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/univerzita-tretiho-veku-1>

²⁰⁶ Klášter Broumov. *Science/Dialog Café* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/sciencecafe#prettyPhoto>

²⁰⁷ Ibid.

probíhají dvě dražby. První, která je tichá, je zaměřena na umělecká díla, fotografie a rukodělné výrobky. Druhá, již veřejná, se týká vína.

Výtěžek ze vstupného i dražby jde do grantového programu Máme rádi Broumovsko, který slouží k podpoře místních projektů.²⁰⁸

6.4.6.2 Grantové programy

Prvním grantovým programem je program Máme rádi Broumovsko. Ten funguje od roku 2007 a je vyhlašován organizací Pro rozvoj Broumovska, o. p. s. Smyslem grantu je podpora aktivit jednotlivců nebo skupin, které se zaměřují na rozvoj regionu. V roce 2019 si kladl za cíl podpořit tři vybrané organizace částkou ve výši 15 000 Kč. Témata grantu byla: vlastivědná, kulturní, sortovní, vzdělávací, volná.²⁰⁹

Druhým grantovým programem je program Amos. Zaměřuje se na podporu studentů se silnou vazbou k Broumovu. Cílem je podpora zahraniční zkušenosti a zahraničního vzdělávání. Ve svém 5. ročníku, který se vypisuje na školní rok 2021/2022, rozděljuje prostředky v minimální výši 130 000 Kč. Grant je dostupný pro zájemce o zahraniční studium střední školy, vysoké školy, výměnný pobyt, nebo odbornou stáž.²¹⁰

6.4.6.3 Agentura práce

Jako podporu místních firem, které by si nemohou dovolit zaměstnance v obdobích kapacitních výkyvů, založila APRB Agenturu práce. Ta zaměstnávala v roce 2019 33 Poláků a 34 Čechů.²¹¹

6.4.6.4 Sociální podnikání

APRB nabízí kromě standardních pracovních příležitostí také možnost zaměstnání pro osoby se zdravotním znevýhodněním, kteří se mohou zapojit do samostatného života. Konkrétně jde o Centrum služeb Broumov, která provozuje tiskárnu a zahradnické a úklidové práce.²¹²

²⁰⁸ Klášter Broumov. *Dobročinný večer pro Broumovsko* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/dobrocinnny-vecer-pro-broumovsko-1>

²⁰⁹ Klášter Broumov. *Máme rádi Broumovsko* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/mame-radi-broumovsko>

²¹⁰ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *AMOS - Vzdělávací fond Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/nase-cinnost/vzdelavani/amos-vzdelavaci-fond-broumovska>

²¹¹ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 38

²¹² Ibid, s. 38.

6.4.6.5 Strategie rozvoje

Kromě všech zmíněných činností, které má APRB ve své gesci, stojí za zmínku také rozvojový plán Broumovsko, vize 2029, který APRB bere jako základ vlastní činnosti. Jeho základ tvoří 4 hesla, které odrážejí přístup k regionu. Kořeny, hodnoty, identita, tradice a klid.

APRB také provozuje zpravodajský portál Nase.broumovsko.cz s cílem informovat místní obyvatele. Snahou Agentury je vytvářet i možnosti pro potenciální investory, kteří by podpořili rozvoj regionu a vytvořili pracovní místa pro obyvatele Broumovska. Touto činností se konkrétně zabývá Management investic na Broumovsku.²¹³

6.4.6.6 Rozvoj cestovního ruchu

Společnost pro destinační management Broumovska, o. p. s. byla založena roku 2013.²¹⁴ U jejího založení stála APRB, Dobrovolný svazek obcí Broumovsko a Dobrovolný svazek obcí Policko. Společnost se zaměřuje na marketingové a PR aktivity, jejichž cílem je zvýšení povědomí o regionu Broumovska.

Společnost spolupracuje mimo jiné i s polskými partnery, během projektu Rozvoj cestovního ruchu a Geoturistiky v regionu Středních Sudet. APRB je navíc koordinátorem označení „*Broumovsko - regionální produkt*“.²¹⁵

6.4.6.7 Rozvojové kluby

V rámci činnosti APRB také fungují dva kluby. Prvním je podnikatelský klub, který sdružuje organizace a aktivní osobnosti. Většina z nich trvale podporuje činnost APRB. Každoročně se koná také Podnikatelský ples.

Jádro členů Podnikatelského klubu založilo v roce 2019 Rotary Klub Broumov. Klub se zaměřuje na službu mládeži, konkrétně na dlouhodobou výměnu mládeže.²¹⁶

²¹³ Ibid, s. 39.

²¹⁴ Společnost pro destinační management Broumovska, o. p. s. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Broumov, 2013. Účinnost od 18. 11. 2013. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17354332&subjektId=483192&spis=650538>

²¹⁵ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 42

²¹⁶ Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>, s. 43

6.5 Společenská odpovědnost, motivace

Životní filozofií Jana Školníka je princip každodenního hrdinství, malých vystoupení z komfortní zóny.²¹⁷

Zastává názor, že kdyby si lidé darování nebo mecenášství vyzkoušeli, objevili by novou dimenzi svých životů, a jim i společnosti by to pomohlo. Počet lidí, kteří si to ale mohou dovolit, není velký. Jako důvod toho, proč lidé, kteří mohou dávat, nedávají, vidí celkové nastavení systému, ve kterém žijeme.

Během komunistické éry byl, dle jeho slov, veřejný život řešen za obyvatele, a tak se to neměl kdo kde naučit. Náš stát vnímá jako příliš nadřazený a nemotivující k větší angažovanosti.²¹⁸

*„Kdyby lidé dostali možnost se o veřejný prostor starat víc, věřím, že synergie by byla mnohem větší. Lidí, které by to bavilo, by bylo také mnohem více. Dnes mají pocit, že když odvedou daně, mají splněno a o všechno se má postarat někdo jiný. Jak to nastavit, na to nemám návod. Vím ale, že bych raději žil ve společnosti, která bude mít nižší daňový výběr a větší objem vybraných dobročinných peněz ve veřejném prostoru.“*²¹⁹

Většinu své kapacity směřuje Jan Školník do Broumova. Podporuje organizace, které spojuje téma „rozvoje občanské společnosti postavené na svobodě a rozvoji talentu a tvůrčího potenciálu,“ jako Nadační fond nezávislé žurnalistiky, Neuron, Občanský institut, nebo Nadaci Via.²²⁰

²¹⁷ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

²¹⁸ STRAKOVÁ, Naďa. *Jan Školník: Umět udělat i špatné rozhodnutí* [online]. Nadace Via, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2020/10/12/jan-skolnik-umet-udelat-i-spatne-rozhodnuti/>

²¹⁹ Ibid.

²²⁰ Ibid.

6.6 Plánování

APRB se zaměřuje na rozvoj regionu. Plánování v této oblasti vnímá Jan Školník jako do velké míry nepopsaný list. Správnou cestu směrem k rozvoji by měla být velká a široká diskuze.²²¹

Jan Školník zastává názor, že pokud má činnost udržitelná, musí být nezávislá na svém zakladateli. Aby vydržela i po něm, protože jakákoli věc závislá jen na jedné osobě nebo finančním zdroji je v ohrožení. Proto sám sebe charakterizuje jako osobu se zakladatelským impulsem a prostředky, které stojí na začátku veškeré činnosti. Rozjezd projektu či organizace dle něj stojí nejvíc sil na začátku, postupem času dochází k vytváření udržitelné struktury.²²²

Důležité je postupné delegování odpovědnosti. Lidé buďto dostanou čas, aby se všechno naučili a zvykli si na konkrétní práci, nebo za ně bude dělat práci vedoucí a postupně mu dojdou síly. Sám Jan Školník praktikuje první variantu a tento přístup se mu vyplácí.²²³

Každá organizace má svůj tým, který rozhoduje o jejím směřování a programu. Tým má na starosti i finanční řízení.²²⁴

Jan Školník si myslí, že není potřeba mít přesně promyšleno, co budete dělat. Hlavní je dle něj začít. Cílem APRB nebylo zpočátku opravovat klášter, ale začít dělat různé drobné aktivity, které mohou přispívat k podpoře veřejného života a zlepšení atmosféry.

Jan Školník firmu a Agenturu nepropojuje. Jako klíč k úspěchu v podnikání vidí absolutní zaměření na kvalitu a vývoj nových produktů a nemít strach ze selhání.²²⁵

²²¹ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²²² Ibid.

²²³ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

²²⁴ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²²⁵ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

6.7 Ohlasy okolí, vztah s místem

Vztah Jana Školníka k Broumovsku zpočátku nebyl žádný, částečně také proto, že na to kvůli firmě nebyl čas. Po zhruba 5 letech se začal zajímat o Broumov a z jeho prostředí byl nadšen, ale narážel na odlišné názory místních. Ty byly dle něj způsobeny historií místa a regionu.²²⁶

Cílem Jana Školníka i Agentury je, aby se na Broumovsku dobře žilo. Pro to je důležitý návrat obyvatel. Pro Jana Školníka je cennější zaměřit se na své sousedství než na světové dění. Globalizační trendy může jedinec ovlivnit těžko, a tak je lepší mířit do míst, kde lze nějaké změny dosáhnout. Smysl vidí také v předání většího rozhodování do rukou občanů, spojeného s větší odpovědností.

„Kopu za malé město a když na centrálním úřadě chci, abychom si o něčem rozhodli sami, dostane se mi odpovědi, že starostové na to nemají kapacitu a kompetenci. Systém lidem nedůvěřuje, že si rozhodnou správně, tak jim tu možnost preventivně ani nedá. Kdyby ale starostové tyto možnosti měli, rychle by se ukázalo, kdo je dobrý a kdo špatný starosta. Lidé by určitě volili jinak.“²²⁷

Za zmínku stojí i reakce místních obyvatel, politiků, nebo například biskupa broumovského kláštera.

Biskup kláštera Petr Prokop Siostrzonek OSB vnímá spolupráci mezi klášteřem a Agenturou jako plodnou, smysluplnou a užitečnou. Doufá, že bude pokračovat i v budoucnosti, protože je prospěšná pro klášter i pro celý region. Starosta Broumova Jaroslav Bitnar, který je ve funkci od roku 2014, je vděčný za energii a čas, který rodina Školníková a celá Agentura věnovali a věnují rozvoji města i celého regionu. Hejtman Královehradeckého kraje Martin Červíček hodnotí Agenturu jako jednoho z nejdůležitějších partnerů při obnově a rozvoji celého kraje.²²⁸

²²⁶ Ibid.

²²⁷ STRAKOVÁ, Naďa. *Jan Školník: Umět udělat i špatné rozhodnutí* [online]. Nadace Via, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2020/10/12/jan-skolnik-umet-udelat-i-spatne-rozhodnuti/>

²²⁸ Agentura pro rozvoj Broumova, z. s. *Reference* [online]. Broumov, 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/partneri/reference>

Činnost Jana Školníka a celé Agentury dostává také pozornost lokálních i celorepublikových médií. Důkazem jsou rozhovory pro Aktuálně.cz,²²⁹ Nadaci Via,²³⁰ články pro Náchodský deník,²³¹ portét v pořadu České televize²³² nebo přednášky pro různé konference, jako TEDxPrague,²³³ nebo Red Button Zoom.²³⁴

Jan Školník vnímá cestovní ruch jako jednu z možností ke vzrušení ekonomiky celého regionu. Jako ideální vidí kompromis mezi využitím potenciálu oblasti a snahy nenarušit soukromí a klid místních obyvatel.²³⁵

„Problémem Broumovska je krátká sezona, polovina návštěvníků kláštera přijede během dvou letních měsíců, což není optimální z hlediska ekonomické udržitelnosti služeb, které jsou na to navázány. Nejtěžší teď pro nás bude dokázat nabídnout návštěvníkům aktivity i mimo léto.“²³⁶

²²⁹ DAŇKOVÁ, Magdaléna. *Lidi k nám jezdí kvůli klidu, říká Jan Školník, který oživil klášter v Broumově* [online]. Praha: Aktuálně.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/lidi-k-nam-jezdi-kvuli-klidu-rika-jan-skolnik-ktery-ozivil-k/r~72c174daa56d11ea9c800cc47ab5f122/>

²³⁰ STRAKOVÁ, Naďa. *Jan Školník: Umět udělat i špatné rozhodnutí* [online]. Nadace Via, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2020/10/12/jan-skolnik-umet-udelat-i-spatne-rozhodnuti/>

²³¹ Náchodský deník. *Téma: Jan Školník* [online]. Náchod, 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://nachodsky.denik.cz/tagy/jan-skolnik-25608.html>

²³² Česká televize. *Filantrop: Jan Školník* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11116733650-filantrop/215562261000009-jan-skolnik/>

²³³ TEDxPRAGUE 2017. *Jan Školník* [online]. Praha, 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.tedxprague.cz/jan-skolnik>

²³⁴ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferyzované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

²³⁵ DAŇKOVÁ, Magdaléna. *Lidi k nám jezdí kvůli klidu, říká Jan Školník, který oživil klášter v Broumově* [online]. Praha: Aktuálně.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/lidi-k-nam-jezdi-kvuli-klidu-rika-jan-skolnik-ktery-ozivil-k/r~72c174daa56d11ea9c800cc47ab5f122/>

²³⁶ Ibid.

6.8 Evaluace mecenášství

Při měření dopadů mecenášské činnosti je dle Jana Školníka třeba sledovat to, čeho jedinec nebo skupina chce dosáhnout. Podle všech statistik, které jsou k dispozici, se kvalita života v Broumově a okolí nelepší. Proto by šlo říct, že mecenášská činnost nevede k cíli. Jan Školník je ale přesvědčený, že projekty rozvoje místa a regionu jsou tak dlouhodobé, že se výsledků možná vůbec nedožije. Jde dle něj o Sisyfovskou práci.²³⁷

„Nejhorší je, že my často spojujeme kvalitu s kvantitou. Všechny metriky kvality života a vnímání lidí jsou spojené s úspěchem a neúspěchem. Největší neúspěch venkovského prostoru je vylidnění. To znamená kvantitativní pokles obyvatel. Depopulace. Kolem ní se kroutí v podstatě všechny další parametry. Když nastane depopulace, začnou ubývat služby, protože je v uvozovkách není komu nabízet a celkově se zmenšuje trh. A ve chvíli, kdy se snižuje objem služeb, tak klesá kvalita života. Protože jí měříme podle toho, jak daleko to máte k bankomatu, do kavárny, do kina, do zdravotnického zařízení, jak vysoké máte příjmy, a tak dále.“²³⁸

Jan Školník a jeho žena pracují pro neziskové organizace zdarma. Ve výročních zprávách vyhodnocují čas, který do organizací vložili. Kdyby se stejnou dobu věnovali něčemu byznysovému či ziskovému, každý z nich by si vydělal 1,2 milionu Kč za rok.²³⁹

6.9 Covid-19

Během pandemie covid-19 čerpají broumovské instituce státní podporu. Přešly i do úspornějšího režimu a čekají, jak se situace bude vyvíjet. Došlo ke krácení některých úvazků, Jan Školník je ale chce omezit co možná nejméně, protože skládání týmu je velmi nákladné.²⁴⁰

²³⁷ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²³⁸ Ibid.

²³⁹ Ibid.

²⁴⁰ DAŇKOVÁ, Magdaléna. *Lidi k nám jezdí kvůli klidu, říká Jan Školník, který oživil klášter v Broumově* [online]. Praha: Aktuálně.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/lidi-k-nam-jezdi-kvuli-klidu-rika-jan-skolnik-ktery-ozivil-k/r~72c174daa56d11ea9c800cc47ab5f122/>

Během roku 2020 většina akcí proběhla. Proběhly umělecké rezidence, vzdělávací akce i hlavní program festivalu Za poklady Broumova. 40 % festivalu bylo online, zbytek se během letních měsíců uskutečnil. Program, který byl naplánovaný v ArtCafé, proběhl také, ale vždy online, aby došlo k zaplacení nasmlouvaných umělců.²⁴¹

Kulturní program se v současné době plánuje dlouhodobě, aby bylo co nabídnout v situaci, kdy dojde k rozvolnění protiepidemických opatření. Připravují se vždy dvě verze programu, ta fyzická i ta on-line.²⁴² Kvůli předpokládanému úbytku zahraničních turistů se plánuje omezená sezóna i v rámci cestovního ruchu. U ubytovaných hostů jde o 20 až 30 % zahraničních návštěvníků, (většinou Poláků). U atrakcí Broumova, jako jsou skalní města nebo klášter, dosahuje návštěvnost Poláků až 50 %.²⁴³

Příspěvky od dárců a místních firem i přes pandemii stále přichází.²⁴⁴

6.10 Vize do budoucna

Dlouhodobým cílem APRB je sebevědomý region, který si věří a něco pro sebe dělá. Jedním z dlouhodobých cílů je změna přístupu místních obyvatel. Je třeba lidi naučit, že se konkrétní změny dají představit a že se na nich mohou přímo podílet. Příkladem je opravený klášter, který byl pro velké množství lidí nepředstavitelný, ale v současné době je dominantou Broumova.²⁴⁵

V plánu jsou různé projekty, jako hudební rezidence, kreativní centrum a další. Tuto část nechtěl Jan Školník rozvádět, protože dle jeho slov něco z toho vyjde, a něco nevyjde. Víc věcí se musí plánovat, aby jich pár dopadlo. Obecným cílem je zastavení trendu prožívání života a nastavení na uvědomování si sebe sama v rovině komunity, ne v rovině jednotlivců.²⁴⁶

²⁴¹ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²⁴² Ibid.

²⁴³ DAŇKOVÁ, Magdaléna. *Lidi k nám jezdí kvůli klidu, říká Jan Školník, který oživil klášter v Broumově* [online]. Praha: Aktuálně.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/lidi-k-nam-jezdi-kvuli-klidu-rika-jan-skolnik-ktery-ozivil-k/r~72c174daa56d11ea9c800cc47ab5f122/>

²⁴⁴ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²⁴⁵ Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

²⁴⁶ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

6.10.1 Evropské hlavní město kultury 2028

Město Broumov se ve spojení s APRB rozhodlo kandidovat na Evropské hlavní město kultury 2028.

Proces kandidatury hodnotí Jan Školník jako relativně náročný, ale věří v jeho úspěch. Broumovská kandidatura je nejmenší v rámci celého programu, čemuž odpovídají i zdroje, které jsou ze všech kandidujících měst nejmenší.²⁴⁷

Kandidatury menších měst jsou v celém programu mírně znevýhodněny (ubytovací limity pro případné návštěvníky; počet lidí, kteří se mohou věnovat jednotlivým agendám spojeným s kandidaturou). Jan Školník si myslí, že bez ohledu na kvantitativní ukazatele může malé město nabídnout stejně obohacující kulturní a životní úroveň jako velká města. Kulturní akce mohou probíhat v místech, kde by je jednotlivci nečekal.²⁴⁸

Kandidatura je s APRB spojena částečně. Agentura ji iniciovala, finální potvrzení ale muselo udělit zastupitelstvo města. Po vyčlenění minimálního objemu financí nutného ke kandidatuře bylo potvrzení uděleno a následovalo založení fondu Broumov - město kultury. V něm APRB figuruje jako spoluzakladatel. Nadační fond má drobný tým, k jehož práci někteří zaměstnanci APRB přispívají.²⁴⁹

„Máme vizi, že malé venkovské městečko může hrát v současném světě sebevědomou, hrdou roli. Já věřím, že to tak jednou bude.“²⁵⁰

²⁴⁷ ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.

²⁴⁸ Ibid.

²⁴⁹ Ibid.

²⁵⁰ STRAKOVÁ, Naďa. *Jan Školník: Umět udělat i špatné rozhodnutí* [online]. Nadace Via, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2020/10/12/jan-skolnik-umet-udelat-i-spatne-rozhodnuti/>

7 Ověření hypotéz

Najít jednu odpověď na výzkumnou otázku není možné, a celé práci by to pouze uškodilo. Proto jsem zvolil vedlejší výzkumné otázky, které umožní pochopit širší souvislosti.

7.1 Základní společné údaje o mecenáších

Mecenáši mají společných několik věcí. Všichni jsou muži středního věku (44-50 let), podnikají a finance na mecenášskou činnost nebo její část vydělaly firmy, které založili nebo postavili na nohy. Jan Školník z této kategorie lehce vybočuje, více v samostatné kapitole. Jan Školník se od ostatních vymezuje také tím, že se nevyhýbá publicitě a rozhovorům pro nejrůznější média. Jaroslav Burian i Pavel Hlaváček preferují anonymitu.

Doba, po kterou se filantropickým aktivitám věnují, se liší. Počet a druh aktivit je přímo úměrný času, který do mecenášství investovali. Čím víc času bylo vloženo, tím více věcí se událo.

7.2 Hypotézy

1. Mecenáše motivuje snaha kultivovat své okolí a vracet společnosti svůj zisk.

Jaroslav Burian bere mecenášství jako svou společenskou odpovědnost. Vydělal dost peněz pro uspokojení svých potřeb, a tak se rozhodl finance vrátit společnosti. Snaží se kultivovat svůj region skrz divadelní budovu a společenský život, který se kolem ní odehrává.

Pavel Hlaváček je motivován vnitřním nastavením být aktivní. Pro jednotlivé projekty ho nadchly různé impulsy v jeho okolí. K vydělávání peněz ho žene hlavně snaha předat je dál, a to do veřejně prospěšných projektů.

Organizace okolo Jana Školníka mají kultivaci svého okolí a regionu jako hlavní cíl. Zájem o veřejné dění však nevychází pouze z potřeby finance vrátit, ale z upřímného zájmu o lepší prostředí a komunitu.

Společným prvkem všech mecenášů je snaha o zlepšení poměrů a životní úrovně regionu, ve kterém působí a ke kterému mají vztah. Jde o hlavní motivaci všech tří. Snaha vrátit svůj zisk je druhořadá, ale přítomná.

Hypotéza č. 1 byla potvrzena.

2. Mecenáši financují své organizace z peněz, které vydělává firma, kterou vybudovali.

Jaroslav Burian financuje provoz divadla výhradně penězi, které vydělala jeho firma Artspect, a. s. Firmu založil a řídí jí.

Pavel Hlaváček využívá jako hlavní finanční zdroj firmu D. I. Seven, a. s. a její dceřinné společnosti. Firmu založil, momentálně už nestojí v jejím čele, na vedení se ale podílí.

Jan Školník a jeho organizace na rozdíl od předchozích dvou mecenášů skládají finanční zdroje jinak. Firma HOBRA - Školník, s. r. o., kterou Jan Školník vybudoval, je jen jedním ze zdrojů, a její podíl na chodu organizací se postupem času zmenšuje. Ideálním stavem bude nezávislost na jednom zdroji. V mecenášských organizacích navíc pracuje se svou ženou zadarmo.

Jaroslav Burian a Pavel Hlaváček financují své organizace z peněz, které vydělaly jejich firmy. Jan Školník zastává jinou filozofii, snaží se o vícezdrojové financování nezávislé na firmě. Vzhledem k tomu, jakou dobu a s jakou intenzitou se Jan Školník věnuje filantropickým činnostem, nelze tuto hypotézu potvrdit ani vyvrátit.

Hypotéza č. 2 nebyla potvrzena ani vyvrácena.

3. Mecenáši své činnosti plánují hlavně podle zkušeností ze svého profesního života.

Jaroslav Burian při plánování mecenášských projektů nevyužívá zkušenosti a know-how, které získal během svého profesního života. Má tým lidí, kterým důvěřuje a deleguje na ně odpovědnost za konkrétní sekce provozu divadla. V rozhodovacím procesu má právo veta. Pravou rukou Jaroslava Buriana je Jana Hrušková, která je vedoucí produkce a dramaturgie divadla.

Pavel Hlaváček věří hlavně vlastnímu selskému rozumu a intuici. Důležitá je pro něj důvěra v daný projekt a osoby, které se na něm podílí. Ve většině mecenášských aktivit působí jako zdroj financí, konkrétní kroky mají na starosti osoby, na které odpovědnost deleguje. Podílí se na rozhodování o důležitých krocích každého z projektů.

Jan Školník a jeho okolí se zaměřuje na rozvoj regionu a plánování v tomto oboru bere jako do velké míry nepopsanou stránku. Proto se řídí hlavně intuicí. Sám sebe charakterizuje jako osobu se zakladatelským impulsem, která postupně agendu předává autonomním složkám jednotlivých organizací.

Mecenáši, i přes velké množství zkušeností z profesního života, využívají hlavně intuici a vlastní rozum. Všechno se postupně učí a zkušenosti teprve získávají.

Hypotéza č. 3 byla vyvrácena.

4. Reakce místních obyvatel i politiků jsou pozitivní a vděčné.

Reakce na činnost Jaroslava Buriana v Humpolci byla ze strany veřejnosti pozitivní. Vztah s místními kulturními institucemi funguje na pracovní bázi, s politickou garniturou se navzájem respektují.

Pavel Hlaváček nezažil, s výjimkou Public Jukeboxu, žádnou výraznou negativní reakci na svou činnost. Vztahy s veřejností i místní politickou garniturou hodnotí kladně.

Reakce na aktivity Jana Školníka a lidí okolo něj jsou pozitivní ze všech stran. Krajští a městští politici činnost kvitují, biskup broumovského kláštera je s děním spokojený.

Reakce veřejnosti na mecenášskou činnost jsou většinově pozitivní. Jedinou výjimkou bylo politické zastoupení v Humpolci a část veřejnosti v Drážkově.

Hypotéza č. 4 byla potvrzena.

5. Nová pracovní místa jsou obsazena místními obyvateli se zájmem o konkrétní činnost.

Jaroslav Burian při výstavbě divadla dal dohromady tým místních kulturních nadšenců a aktivních lidí. Nově vytvořené pracovní pozice tedy byly prokazatelně prospěšné pro město i region.

Obsazování nových pracovních míst v projektech P. Hlaváčka je zaměřeno hlavně na místní obyvatele. I zde tedy funguje jeden z vedlejších efektů mecenášské činnosti, a to vznik nových pracovních míst pro osoby žijící v regionu.

Nová pracovní místa v gesci Jana Školníka a jeho organizací jsou v drtivé většině případů obsazována místními občany. Jeden ze subjektů, konkrétně Agentura práce, se navíc zaměstnáváním přímo zabývá. Tím pádem jsou místa vytvářena nejen vznikem nových organizací a subjektů, ale i jejich činností.

U všech tří mecenášů došlo při vytvoření nových pracovních míst k jejich obsazení místními obyvateli.

Hypotéza č. 5 byla potvrzena.

8 Závěr

Cílem práce bylo zjistit, jakým způsobem probíhá mecenášská činnost v kulturní sféře českých regionů.

Byly potvrzeny tři hypotézy, konkrétně šlo o č. 1, 4 a 5. Výsledkem práce tedy je poznání, že mecenášská činnost v kultuře na území regionů ČR je motivována uvědomělostí místních podnikatelů, kteří chtějí vrátit regionům svůj zisk. Tato činnost se setkává (ve většině případů) s pozitivními reakcemi veřejnosti i místních politiků a nabízí nová pracovní místa pro obyvatele konkrétních lokalit, částečně také možnost uplatnění pro kulturně angažované osoby.

Pouze hypotéza č. 2 nebyla potvrzena ani vyvrácena. Nejde tedy s jistotou říct, že jakákoli mecenášská činnost je financována čistě z peněz vydělaných podnikáním. Takový kapitál je nicméně výhodou umožňující filantropům aktivitu na širším spektru. Dva ze tří podnikatelů navíc využívají hlavně finance získané podnikáním. Mecenášství jako takové je spíše životní filozofií.

Hypotéza č. 3 byla vyvrácena. I když jsou všichni tři mecenáši zkušenými podnikateli, kteří si své peníze vydělali trpělivou prací, získané zkušenosti k filantropickým činnostem nevyužívají. Mnohem více dají na vlastní rozum, intuici a pocit. Podle vyvrácení této hypotézy docházím k názoru, že obor mecenášství vyžaduje osvětu a vzdělávání u potenciálních filantropů i veřejnosti. Tato otázka však není předmětem zkoumání méj bakalářské práce.

Cíl práce byl naplněn a základní otázka zodpovězena. Některé aspekty mecenášství v kulturní sféře regionů ČR by stály za hlubší výzkum, jsou však mimo kompetence této práce. Hlavním záměrem bylo nastínění základního fungování mecenášských aktivit.

Já sám vidím mecenášství jako nevybroušený diamant s obrovským potenciálem. Každý z mecenášů se této činnosti věnuje jen z vlastního přesvědčení, tudíž je potřeba více přesvědčovat ukazovat. Myslím si, že větší osvěta celého oboru (popisující benefity mecenášství) může ukázat všem potenciálním mecenášům a mecenáškám, co všechno dárcovství přináší regionu a komunitě, kultuře i jim samotným.

Dalším důležitým aspektem je správné zacílení jejich činnosti na věci, které jsou region charakteristické a důležité. Všichni tři mecenáši, o kterých je v práci řeč, nějakým způsobem pracují s lokálně silnými tématy, resp. činnostmi, po kterých

je poptávka. U Jaroslava Buriana jde o budovu divadla, která v jinak kulturním Humpolci nikdy nebyla. U Pavla Hlaváčka jde o divadlo ve vesnici se silnou ochotnickou základnou, a u Jana Školníka jde mimo jiné o opravu barokního kláštera, který je dominantou Broumova a celého regionu.

Přímé dopady mecenášské činnosti mohou popsat i z vlastní zkušenosti. Na Sedlčansku, kde působí Pavel Hlaváček, jsem vyrostl a stále se v něm pohybuji. Vnímám proto ohlasy na výstavbu divadla nebo wellness centra. Obě místa nabízí místním obyvatelům zábavu a vyžití, za kterým jinak bylo třeba jezdit do okresních či krajských měst. Vznikají nová pracovní místa, místní umělci se mohou realizovat v příjemných a dobře vybavených podmínkách a atraktivita regionu pro místní občany i turisty roste.

Podle dat, které jsem přinesl v teoretické části práce, navíc můžeme pozorovat vzestupnou tendenci v počtu lidí, kteří mohou darovat (nemalé) částky. Úroveň mecenášství navíc není přímo úměrná finančním možnostem jednotlivce, a tak mohou darovat nejen bohatí.

S mírnou nadsázkou jsou finance k dispozici, stačí jen natáhnout ruku.

Zdroje

Literatura

BERNE, Eric. *Jak si lidé hrají*. Praha: Portál, 2011. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-7367-992-7.

DOLEŽALOVÁ, Antonie. *Ekonomie, filantropie, altruismus: úvod do studia*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1471-0.

POSPÍŠIL, Miroslav. *Manažerština, aneb, Jak být efektivním manažerem a řešitelem stresů*. Plzeň: M. Pospíšil, 2011. ISBN 978-80-903529-4-0.

Literatura online

Kolektiv autorů. *Sbírat umění* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-383-3 (pdf). Dostupné z: <https://prospero.idu.cz/en/produkt/sbirat-umeni-dilci-aspekty-sberatelstvi-a-trhu-se-soucasnym-umenim-v-cr/>

ŽÁKOVÁ, Eva a kolektiv. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR* [online]. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2015 [cit. 19.07.2021]. ISBN 978-80-7008-354-3 (pdf). Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/files/mapovani-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-v-cr-ii-svazek-2015.pdf>

Periodika online

J&T Banka a Perfect Crowd. *Wealth Report*. Umění darovat: čtvrtletník na podporu filantropie, č. 2 / Podzim 2012. ISSN 1805-4390. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/wp-content/uploads/2015/11/Umeni-darovat-2.pdf>

Vysokoškolské kvalifikační práce

HUDEČEK, Martin. *Strategie rozvoje spolupráce se silnými individuálními mecenáši* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tlqfca/>

RADILOVÁ, Blanka. *Analýza kulturního prostředí v Humpolci* [online]. Brno, 2019 [cit. 19.07.2021]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/10dojt/>

RYDLO, Vojtěch. *Analýza právních forem kulturních domů v okrese Náchod*. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. V době citace práce nebyla k dispozici online.

Prameny online

8SMIČKA. *O nás* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://8smicka.com/o-nas/>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Účetní závěrka 2019* [online]. Broumov, 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63023793&subjektId=807721&spis=645379>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2017* [online]. Broumov, 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-2017-low.pdf>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2018* [online]. Broumov, 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2018-lq.pdf>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Výroční zpráva 2019* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://base.broumovsko.cz/files/13vyrocni-zpravy/vz-aprb-2019-bo-lowres.pdf>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *AMOS - Vzdělávací fond Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/nase-cinnost/vzdelavani/amos-vzdelavaci-fond-broumovska>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Maiwaldova akademie* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/nase-cinnost/vzdelavani/maiwaldova-akademie>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Naše historie* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/o-nas/nase-historie>

Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. *Reference* [online]. Broumov, 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.aprb.cz/partneri/reference>

Artspect, a. s. *O nás* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.artspect.cz/o-nas>

AZIMI, Roxana. *Why France's big brands love a foundation* [online]. The Guardian, 2014 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/business/2014/aug/05/france-corporate-sponsorship-foundation-decline>

BEŇOVÁ, Bibiana. *Ke startu připravit, Vzlet! V Praze roste nový kulturní palác, na vznik už se vybralo přes milion* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://forbes.cz/ke-startu-pripavit-vzlet-v-praze-roste-novy-kulturni-palac-na-vznik-uz-se-vybralo-pres-milion/>

BURDA, Jan a Věra LUPTÁKOVÁ. *Roman Prymula (za ANO): Rozhodli jsme se dramaticky omezit, prakticky zmrazit, volnočasové aktivity* [online]. Český rozhlas Plus, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/roman-prymula-za-ano-rozhodli-jsme-se-dramaticky-omezit-prakticky-zmrazit-8336115>

Česká televize. *Brno snižuje výdaje na kulturu. V Národním divadle proto po třiceti letech skončil i dirigent Kyzlink* [online]. Česká televize, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/3222152-brno-snizuje-vydaje-na-kulturu-v-narodnim-divadle-proto-po-triceti-letech-skoncil-i>

Česká televize. *Filantrop: Jan Školník* [online]. Praha, 2016 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11116733650-filantrop/215562261000009-jan-skolnik/>

ČSÚ. *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 - 2015* [online]. 2015 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

ČSÚ. *Charakteristika kraje Královehradecký kraj* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje

ČSÚ. *Charakteristika kraje Středočeský kraj* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_kraje

ČSÚ. *Charakteristika kraje Vysočina* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_kraje

ČSÚ. *Obyvatelstvo ČR* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide

ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2020* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

ČSÚ. *Správní obvod obce s rozšířenou působností* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/obce_s_rp

ČSÚ. *Srovnání krajů v České republice - 2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/1-zakladni-charakteristika-okresy-6sr5f1hgqz>

ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Broumov v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11264/106342330/525201.pdf/>

ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Humpolec v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11268/26955120/616103.pdf>

ČSÚ. *Vybrané ukazatele za správní obvod Sedlčany v letech 2001–2019* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11240/35513529/cas_rada_212123.pdf/

ČTK. *Česká ekonomika se propadla nejvíc v historii. Mohlo být ještě mnohem hůř, říkají analytici* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-66797680-ceska-ekonomika-hlasi-historicky-nejhorsivysledkyhdpkleslmezirocne-o-10-7-procenta>

ČTK: vkr, dr. *V Humpolci se oficiálně otevře nová soukromá divadelní scéna* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlo.cz/?clanky=v-humpolci-se-oficialne-otevre-nova-soukroma-divadelni-scena>

D. I. SEVEN, a. s. *Úvod / O nás* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.diseven.cz/bezpecnostni-agentura-diseven/>

DAŇKOVÁ, Magdaléna. *Lidi k nám jezdí kvůli klidu, říká Jan Školník, který oživil klášter v Broumově* [online]. Praha: Aktuálně.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/lidi-k-nam-jezdi-kvuli-klidu-rika-jan-skolnik-ktery-ozivil-k/r~72c174daa56d11ea9c800cc47ab5f122/>

Divadlo HOGO FOGO, z. s. *PROGRAM DIVADLA HOGO FOGO* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hogofogo.cz/program/>

Divadlo HOGO FOGO, z. s. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Účinnost od 21. 6. 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57942905&subjektId=1054579&spis=1175828>

Divadlo Za komínem, z. s. *Zápis z ustavující schůze spolku* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57210334&subjektId=1048933&spis=1168345>

Divadlo Za komínem. *Divadelní soubor* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlozakominem.cz/o-divadle/divadelni-soubor>

Divadlo Za komínem. *O divadle* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.divadlozakominem.cz/o-divadle/o-divadle>

Domov fauny, s. r. o. *Kontakt* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.domovfauny.cz/kontakt/>

Domov fauny, s. r. o. *O nás - Život na Fauně* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.domovfauny.cz/zivot-na-faune-o-nas/>

donio.cz. *Připravít ke startu, pozor: Vzlet!* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.donio.cz/kestartuvzlet>

Facebook. *Události v Divadle Za komínem* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/divadlozakominem/events/>

Forum dárců a InsightLab. *Podpora veřejně prospěšných aktivit* [online]. 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.donorsforum.cz/downloads/1513185615_0_fd-listopad-2017-pdf.pdf

Galerie Dům. *O Galerii Dům* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://galeriedum.cz/cs/o-galerii-dum>

Google Arts & Culture. *Maecenas* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://artsandculture.google.com/entity/maecenas/m04_5j

Hobra - Školník, s.r.o. *O společnosti* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hobra.cz/o-spolecnosti>

iDnes.cz a ČTK. *Brno zvažuje kvůli úsporám převod svého Národního divadla na stát* [online]. iDnes.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/brno/zpravy/nd-brno-prevod-stat-finance-kultura.A201109_201946_brno-zpravy_zuf

KINTERA, Krištof. *Public Jukebox* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.kristofkintera.com/pages-work/public-jukebox.htm>

Klášter Broumov. *Dobročinný večer pro Broumovsko* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/dobrocinnny-vecer-pro-broumovsko-1>

Klášter Broumov. *Dřevník* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/drevnik>

Klášter Broumov. *Klášter Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/klaster-broumov>

Klášter Broumov. *Literární domek* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/literarni-domek>

Klášter Broumov. *Máme rádi Broumovsko* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/mame-radi-broumovsko>

Klášter Broumov. *Science/Dialog Café* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/sciencecafe#prettyPhoto>

Klášter Broumov. *Univerzita třetího věku* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/cs/univerzita-tretiho-veku-1>

Krajský úřad Kraje Vysočina. *Profil Kraje Vysočina* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4103186

Královehradecký kraj. *Městské divadlo Broumov* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.hkregion.cz/dr-cs/100691-mestske-divadlo-broumov.html>

KULHÁNEK, Milan. *Odešla významná absolventka JUDr. Libuše Růčková* [online]. Broumov, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.gybroumov.cz/cs/a/odesla-vyznamna-absolventka-judr-libuse-ruckova>

LÉBLOVÁ, Kristýna. *Ve městě bez nákazy udělali z divadla školu pro děti zaměstnanců továrny* [online]. novinky.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/ve-meste-bez-nakazy-udelali-z-divadla-skolu-pro-deti-zamestnancu-tovarny-40318185>

Maiwaldova akademie. *Úvod / O nás / Stáže* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://ma.klasterbroumov.cz/cs/nabidka-pracovni-staze-praxe-1>

Město Broumov. *Kulturní zařízení* [online]. Broumov, 2012 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/seznam-kulturnich-zarizeni/d-1191/p1=25387>

Město Broumov. *Městská knihovna v Broumově* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/mestska-knihovna-v-broumove/os-1010/p1=3821>

Město Broumov. *Muzeum Broumovska* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://broumov-mesto.cz/kontakty/os-1011/p1=3480>

Město Broumov. *Vznikla Strategická rada regionu Broumovsko* [online]. 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.broumov-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=1276&id_dokumenty=23862

Město Broumov. *Zastupitelstvo města* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://m.broumov-mesto.cz/zastupitelstvo-mesta/os-50>

Město Humpolec (oficiální web města). *Členové zastupitelstva města* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/clenove/os-1069/p1=43510>

Město Humpolec (oficiální web města). *Ing. Petr Machek* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/ing-petr-machek/o-15851/p1=43510>

Město Humpolec (oficiální web města). *Představitelé města* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/predstavitele-mesta/os-5975/p1=43555>

Město Humpolec (oficiální web města). *Radniční listy* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/radnicni-listy/ds-3811/p1=45011>

Město Sedlčany (oficiální web města). *Členové zastupitelstva* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/zastupitelstvo-mesta/clenove-zastupitelstva.html>

Město Sedlčany (oficiální web města). *Návrh rozpočtu na rok 2021 a Střednědobého výhledu na rok 2022-2023 - Příspěvkové organizace* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/rozpocet-mesta/navrh-rozpocet-na-rok-2021-a-strednedobeho-vyhledu-na-rok-2022-2023-prispevkove-organizace.html>

Město Sedlčany (oficiální web města). *Spolky* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/kultura-sport/spolky.html>

Nadace Via v číslech [online]. Praha [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/nadace-via-v-cislech/>

Náchodský deník. *Téma: Jan Školník* [online]. Náchod, 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://nachodsky.denik.cz/tagy/jan-skolnik-25608.html>

Národní divadlo. *Individuální kategorie - Mecenášský klub ND* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/mecenassky-klub-nd/individualni-kategorie>

Národní divadlo. *Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl* [online]. [cit. 2021-7-19]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/profil/dadja-altenburg-kohl-1608297>

Národní divadlo. *Rozhovor s mecenáškou Janou Poljakovou* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/aktuality/rozhovor-s-mecenaskou-janou-poljakovou>

Našlose (divadelní spolek). [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://naslose.wordpress.com/>

NIPOS. *Výsledky účtu kultury ČR za rok 2018* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2020/09/Vysledek_uctu_kultury_CR_za_rok_2018.pdf

NOVOTNÝ, Petr. *V Česku žije přes 30 tisíc dolarových milionářů. Co dělají s penězi?* [online]. Praha: Seznam Zprávy, 2019 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/v-cesku-zije-pres-30-tisic-dolarovych-milionaru-co-delaji-s-penezi-67003>

Obec Svatý Jan (oficiální web obce). *Zastupitelstvo obce* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.svatyjan-obec.cz/zastupitelstvo-obce/os-50/p1=58>

Obchodní rejstřík. *Agentura pro rozvoj Broumovska, z.s., Broumov IČO 26652021* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/26652021/agentura-pro-rozvoj-broumovska-z-s/>

Obchodní rejstřík. *Jaroslav Burian Humpolec* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/osoba/586727/>

Obchodní rejstřík. *Pavel Hlaváček okres Příbram* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/osoba/295048/>

Obchodní rejstřík. *Sbírka, s.r.o., Praha IČO 04819098* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/04819098/sbirka-sro/>

ODS, Kraj Vysočina. *Karel Kratochvíl - profil* [online]. 2021 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/region.vysocina/profil/4574-karel-kratochvil>

OTTE, Miroslav. *Historie města*. Město Broumov, 2012 [online]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/historie-mesta/d-2516>

PETŘÍČEK, Martin. *Finanční krize je na ústupu. USA se z ní vzpamatovávají lépe než Evropa* [online]. iDnes.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/hdp-ekonomika-rust-evropa-usa-penize-recese.A210503_092101_ekonomika_mato

Počet stálých obyvatel Sedlčan k 1. lednu 2020 poklesl pod hranici sedmi tisíc [online]. sedlcany-info.cz, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.sedlcany-info.cz/pocet-stalych-obyvatel-sedlcan-k-1-lednu-2020-poklesl-pod-hranici-sedmi-tisic/>

Red Button Zoom. *B&B: Příběh podivína: Evropské kulturní centrum v periferizované oblasti* [online]. 2018 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://zoom.rba.cz/prednasky/pribeh-podivina-evropske-kulturni-centrum-v-periferizovane-oblasti>

Slovník cizích slov. *Pojem mecenáš* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/mecenas>

Společnost pro destinační management Broumovska, o. p. s. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Broumov, 2013. Účinnost od 18. 11. 2013. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17354332&subjektId=483192&spis=650538>

STRAKOVÁ, Naďa. *Jan Školník: Umět udělat i špatné rozhodnutí* [online]. Nadace Via, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2020/10/12/jan-skolnik-umet-udelat-i-spatne-rozhodnuti/>

TEDxPRAGUE 2017. *Jan Školník* [online]. Praha, 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.tedxprague.cz/jan-skolnik>

TŮMOVÁ, Štěpánka. *Hospodu zavřel a přesunul se do továrny, Pitaš slaví první rok Edenu* [online]. iDnes.cz, 2017 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/undergroundovy-klub-eden-stanislav-pitas-broumov.A170304_2310015_hradec-zpravy_the

VITVAR, Jan H. *Leoš Válka: Když slyším slovo pohoda, běhá mi mráz po zádech* [online]. Praha, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://vitalplus.org/leos-valka-kdyz-slysim-slovo-pohoda-beha-mi-mraz-po-zadech/>

VITVAR, Jan H. *VOLNOČASOVÝ PRIMÁT* [online]. Týdeník Respekt, 2020 [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2020/42/volnocasovy-primat>

Worldometers.info. *Populační ukazatele světa* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/cz/>

Zámek Osečany. *Zámek Osečany bude!* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.zamekbude.cz/>

ZUŠ Broumov. *Web školy* [online]. [cit. 19.07.2021]. Dostupné z: <https://www.zusbroumov.cz/cs/>

Další prameny

BURIAN, Jaroslav. Rozhovor s mecenášem kultury. 16. 2. 2021. Humpolec.

HLAVÁČEK, Pavel. Rozhovor s mecenášem kultury. 1. 4. 2021. Sedlčany.

ŠKOLNÍK, Jan. Rozhovor s mecenášem kultury. 14. 2. 2021. Online prostředí Microsoft Teams.